

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

1.Bf.142/2023/28.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. év március hó 5. napján megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és 2023. március 7. napján kihirdette a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 10.B.97/2020/193. és 10.B.103/2022/7. számú ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott vonatkozásában megváltoztatja.

Terhelt1 I.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett testi sértés bűntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] minősíti.

Terhelt1 I.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra enyhíti, annak végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt2 II.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett testi sértés bűntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] minősíti.

Terhelt2 II.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 4 (négy) hónapra enyhíti, annak végrehajtási fokozata börtön, végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt3 III.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett testi sértés bűntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] minősíti.

Terhelt3 III.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 4 (négy) hónapra, a közügyektől eltiltás mellékbüntetésének tartamát 2 (kettő) évre enyhíti.

Terhelt4 IV.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt bűnsegédként elkövetett testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] minősíti.

Terhelt4 IV.r. vádlott terhére megállapított rongálás büntetének elkövetői alakzata is bűnsegéd.

Terhelt4 IV.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra enyhíti, annak végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt5 V.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] minősíti.

Terhelt5 V.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) évre enyhíti, annak végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt6 VI.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett garázdaság büntetének [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] minősíti.

Terhelt6 VI.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra enyhíti, annak végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt7 VII.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt társtettesként elkövetett garázdaság büntetének [Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és d) pont] és társtettesként elkövetett testi sértés büntette kísérletének [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés] minősíti.

Terhelt7 VII.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát 1 (egy) év 2 (kettő) hónapra enyhíti, annak végrehajtását 3 (három) év próbaidőre felfüggeszti és a közügyektől eltiltás mellékbüntetést mellőzi.

Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkezés, valamint Terhelt1 I.r. és Terhelt2 II.r. vádlott által előzetes fogvatartásban és bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámítása a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

Terhelt2 II.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe – annak végrehajtása esetén – a bűnügyi felügyeletben töltött időt akként rendeli beszámítani, hogy egynapi szabadságvesztésnek 4 (négy) nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

A Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság T-88/2018. tételszámú bűnjeljegyzékének 6. sorszáma alatti anyagmaradvány a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatalánál B400001969780 számon van nyilvántartva.

A Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság T-88/2018. tételszámú bűnjeljegyzékének 8. sorszáma alatti karórát sértettl sértett (cím54) részére, míg a 15. sorszáma alatti iPhone típusú mobiltelefont, a 21. sorszáma alatti adásvételi szerződést és átvételi elismervényt, a 22. sorszáma alatti bérleti szerződést és tulajdoni lapot, valamint a 24. sorszáma alatti vezetői engedélykérő lapot a cégl Kft. (1188 Budapest, út 125.) részére rendeli kiadni azzal, hogy amennyiben a dolog átvételére jogosult a jogerős határozat közlésétől számított 3 (három) hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

Az elsőfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség összege 1.984.611,- (egymillió-kilencszáznolcvannégyezer-hatszáztizenegy) forint, amelyből Terhelt1 I.r. vádlott 234.459,- (kétszázharmincnégyezer-négyszázötvenkilenc), Terhelt2 II.r. vádlott 234.459,- (kétszázharmincnégyezer-négyszázötvenkilenc), Terhelt3 III.r. vádlott 882.826,- (nyolcszáznyolcvankétezer-nyolcszázhuszonhat), Terhelt4 IV.r. vádlott 106.554,- (százhaty-ezer-ötszázötvennégy) forintot külön-külön köteles az államnak megfizetni.

Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott 526.313,- (ötszázhuszonhaty-ezer-háromszáztizenhárom) forintot egyetemlegesen köteles az államnak megfizetni.

Terhelt1 I.r. vádlott lakcíme cím55

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott tekintetében helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2023. január 30. napján kihirdetett 10.B.97/2020/193. számú ítéletében Terhelt1 I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[2] Ezért halmazati büntetésül 6 év 6 hónap szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe az őrizetben és letartóztatásban töltött időt „teljes egészében”, míg a bűnügyi felügyeletben töltött időt akként rendelte beszámítani, hogy egy napi szabadságvesztésnek 4 nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

[3] Terhelt2 II.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[4] Ezért halmazati büntetésül 6 év szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe az őrizetben, letartóztatásban és bűnügyi felügyeletben töltött időt beszámítani rendelte, az utóbbit akként, hogy egy napi szabadságvesztésnek 5 nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

[5] Terhelt3 III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[6] Ezért halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe az őrizetben és letartóztatásban töltött időt „teljes egészében”, míg a bűnügyi felügyeletben töltött időt akként rendelte beszámítani, hogy egy napi szabadságvesztésnek 4 nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg. Elrendelte a vele szemben a Monori Járásbíróság 10.B.374/2013/19. számú ítéletével kiszabott 2 év börtönbüntetés végrehajtását.

[7] Terhelt5 V.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[8] Ezért halmazati büntetésül 4 év szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[9] Terhelt6 VI.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[10] Ezért halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította,

hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[11] Terhelt7 VII.r. vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[12] Ezért halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[13] Az eljárás során lefoglalt bűnjelek egy részének lefoglalását megszüntette és azokat megsemmisíteni, illetve a lefoglalást szenvedő személyeknek kiadni rendelte, míg másik részét elkobozta.

[14] Végezetül megállapította, hogy az eljárás során összesen 1.145.201,- forint bűnügyi költség merült fel, amelyből az I.r. vádlott önállóan 124.297,- forintot, a III.r. vádlott önállóan 177.213,- forintot, továbbá az I.r., II.r., III.r., V.r. és VII.r. vádlott egyetemlegesen 843.691,- forintot köteles az államnak megfizetni.

[15] A Budapest Környéki Törvényszék a 2023. március 1. napján kihirdetett 10.B.103/2022/7. számú ítéletében Terhelt4 – a vádirat és jelen másodfokú ítélet szerint IV.r. – vádlottat bűnösnek mondta ki

- a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett emberölés büntettének kísérletében és
- a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett rongálás büntettében.

[16] Ezért halmazati büntetésül 3 év szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben határozta meg és megállapította, hogy legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[17] Kötelezte a IV.r. vádlottat, hogy a 10.B.31/2022/6. számú végzésben megállapított 106.554,- forint büntügyi költséget külön, továbbá a 10.B.97/2020/193. számú ítéletben megállapított 843.691,- forint büntügyi költséget a vádlott-társakkal egyetemlegesen fizesse meg az államnak.

[18] A törvényszék 10.B.97/2020/193. számú ítéletének kihirdetését követően az ügyész a fellebbezés bejelentésére három munkanapot tartott fenn, majd e határidőn belül nem élt fellebbezéssel. A 10.B.103/2022/7. számú ítéletet tudomásul vette.

[19] A 10.B.97/2020/193. számú ítélettel szemben a kihirdetését követően Terhelt1 I.r. vádlott a tényállás téves megállapítása és téves minősítés miatt, cselekménye garázdaság büntetéként minősítése érdekében, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan eltérő minősítés és enyhítés céljából, Terhelt2 II.r. vádlott és védője az ítélet valamennyi rendelkezését érintően, Terhelt3 III.r. vádlott és védője felmentés érdekében, továbbá Terhelt5 V.r. vádlott, Terhelt6 VI.r. vádlott és Terhelt7 VII.r. vádlott felmentés céljából, védőjük az ítélet valamennyi rendelkezésére kiterjedően jelentett be fellebbezést.

[20] A 10.B.103/2022/7. számú ítélet ellen a kihirdetése után Terhelt4 IV.r. vádlott az irány megjelölése nélkül, míg védője felmentés céljából jelentett be fellebbezést.

[21] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 10.B.97/2020/193. számú ítélet vonatkozásában a BF.825/2022/13. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak. Megállapította, hogy a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a felülbírálat a hivatkozott ítélettel érintett vádlottak esetében teljeskörű, majd rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat betartotta, hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést nem vétett.

[22] Az ügyadatok rögzítése mellett utalt arra a tényre, hogy a törvényszék Terhelt4 IV.r. vádlott esetében a büntetőügyet elkülönítette és vonatkozásában külön hozott ítéletet, amely a védelmi fellebbezések miatt nem emelkedett jogerőre, ezért indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 146. § (1) bekezdése alapján az azonos ügyszakban lévő, személyi és tárgyi összefüggésekkel érintett ügyeket egyesítse.

[23] Az eljárási szabályok betartásával összefüggésben a védői perbeszédekben elhangzottak miatt lényegesnek tartotta kiemelni, hogy az elsőfokú bíróság a perbeszédok elhangzása után ismételten megnyitott bizonyítási eljárás keretében törvényesen állapította meg a vádtól eltérő minősítés lehetőségét. A Be. 538. § (4) bekezdése értelmében az ügyészség a vádat legkésőbb az ügydöntő határozat meghozataláig módosíthatja, így a 2022.

december 12. napján kelt Fk.1238/2018/49. számú vádmódosítására is törvényesen került sor. Szükségesnek tartotta hangsúlyozni, hogy a III.r., V.r. és VII.r. vádlott esetében a törvényszék vádmódosítás nélkül is aggálytalanul megállapíthatta volna az élet elleni bűncselekmény bűnsegédként történt elkövetését, mert a vádirat minősítése a bíróságot nem köti.

[24] A vádhatóság szerint az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a bizonyítékok okszerű és az iratok tartalmának megfelelő mérlegelésével hibátlan történeti tényállást állapított meg, amely megalapozott, felülbírálatra alkalmas. Ítéletszerkesztési hibaként utalt arra, hogy az I.r., II.r. és III.r. vádlott elmeállapotára vonatkozó ténymegállapításokat nem az ítélet személyi részében rögzítette.

[25] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, melynek során indokát adta, hogy miért a következetes sértetti vallomásra és az azt alátámasztó személyi és tárgyi bizonyítékokra alapította ítéleti tényállását. A törvényszék részletesen kitért a vádlottak védekezésének megcáfolhatóságára, valamint arra is, hogy tanú18 ellentmondásos nyilatkozatai közül miért csak azokat az állításait fogadta el, amelyeket más bizonyítékok is megerősítettek. Indokolása logikus és észszerű, ezért a vádlottak felmentésére kizárólag eltérő tényállás alapján lenne lehetőség, amire az elsőfokú ítélet megalapozottsága következtében nem kerülhet sor.

[26] A fellebbviteli főügyészség szerint az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is törvényes. A védelmi fellebbezéseknek az enyhébb minősítést, garázdaság és testi épség elleni bűncselekmény megállapítását célzó része azért nem helytálló, mert az elsőfokú bíróság helyesen mutatta be azokat a tárgyi és alanyi körülményeket, amelyek alapján az elkövetői tudattartalom – a testi sértési, avagy ölési szándék – megállapítható volt. Megítélése szerint az elkövetéshez használt, az élet kioltására alkalmas szűrő-vágó eszközre, a létfontosságú, vérző és érzékeny testtájékra, a nyakra leadott szúrásokra, valamint a vádlottak részéről az elkövetés során elhangzott kijelentésekre és az azokkal adekvát magatartásra figyelemmel az I.r. és II.r. vádlott tudata átfogta, hogy cselekményük következtében a sértett az életét is veszítheti, azonban ebbe belenyugodtak. Véleménye szerint az elsőbírói minősítés törvényességét erősíti az orvosszakértői vélemény és az orvosszakértő tárgyaláson tett nyilatkozata is, amelyek szerint a súlyosabb következmény bekövetkezése a sértett aktív védekezésén és a szerencsén múlt. Ezzel kapcsolatban kiemelte még, hogy a vádlottak a vérző sértett irányába közömbösséget mutattak, a helyszínről sietve, gépkocsival elhajtottak.

[27] A BH 2019. 155. és BH 2018. 267. számon közzétett eseti döntésekben foglaltakat idézve egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a döntésével is, hogy a III.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlott cselekménye az emberölés büntette kísérletéhez nyújtott bűnsegélynek minősül. Nevezett vádlottak nem határolódtak el az I.r. és II.r. vádlott élet elleni cselekményétől, hanem aktívan közreműködtek az elkövetett bűncselekmény véghezvitelében, vagyis a vádlottak közti szándékegység fennállt.

[28] A fellebbviteli főügyészség az aljas indok megállapítását is helyénvalónak találta az elsőfokú ítéletben kifejtett motiváltsági ok, a bosszú miatt, továbbá a BH 1979. 47. számú eseti döntésre hivatkozva azzal is egyetértett, hogy az aljas indokból elkövetést nem rótt a VI.r. és VII.r. vádlott terhére.

[29] A rongálás büntetével összefüggésben hangsúlyozta, hogy a vádlottak a sértett által használt gépjárművet egymás tevékenységéről tudva, azt felismerve, szándékegységben tették totálkárossá, így nincs jelentősége annak, hogy a gépjárművön melyik sérülést konkrétan melyik vádlott okozta.

[30] A minősítéssel kapcsolatban megjegyzete, hogy a vádlottak esetében a Btk. elkövetéskor hatályban volt rendelkezései a kedvezőbbek, mert a jelenleg hatályos Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont eb) – és nem az átiratban hivatkozott ea) – alpontja és (5) bekezdés a) pont ab) alpontja szerint a vádlottakat nem lehetne feltételes szabadságra bocsátani.

[31] Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás körében irányadó körülményeket kimerítően feltárta és a társas elkövetésre, valamint a köznyugalom megzavarására alkalmas elkövetési módra tekintettel méltányos büntetést szabott ki, amelynek lényeges enyhítése nem indokolt.

[32] Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit is törvényesnek találta, ezért indítványozta a 10.B.97/2020/193. számú elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[33] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 10.B.103/2022/7. számú ítélet vonatkozásában a BF.825/2022/14. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket ugyancsak nem tartotta alaposnak és Terhelt4 IV.r. vádlott esetében is megállapította, hogy a felülbírálat a

Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljeskörű. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat jelen esetben is megtartotta és ez utóbbi átiratában ugyancsak indítványozta, hogy az ítéltábla a Be. 146. § (1) bekezdése alapján az ügyeket egyesítse.

[34] Érvelése szerint a törvényszék tényállás-tisztázási kötelezettségének eleget tett, értékelési körébe vont minden olyan bizonyítékot, amely a bűncselekmények elbírálásához szükséges volt. A bizonyítékok okszerű és az iratok tartalmával egyező mérlegelésével helytálló és teljes történeti tényállást állapított meg, amely felülbírálatra alkalmas, így a másodfokú eljárás során irányadó.

[35] Meglátása szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének ezen ítélet vonatkozásában is eleget tett, a bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, melynek során indokát adta annak, hogy sértett1 vallomása és az azt erősítő bizonyítékok alapján miért állapította meg, hogy a IV.r. vádlott már az elkövetés kezdetekor is a helyszínen tartózkodott. Az elsőfokú bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységét logikusnak és észszerűnek találta, iratellenes megállapítást nem észlelt benne, ezért kiemelte, hogy a felmentés kizárólag eltérő tényállás alapján lehetséges, amelyre a megalapozott tényállásra tekintettel a fellebbviteli eljárásban nem kerülhet sor.

[36] Kifejtette, hogy az irányadó tényállásból az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett Terhelt4 IV.r. vádlott bűnösségére és a bűncselekmények minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. E vádlott esetében is hivatkozott a BH 2019. 155. és BH 2018. 267. számon közzétett eseti döntésekre és hangsúlyozta, hogy a IV.r. vádlott buzdította az I.r. és II.r. vádlottat a sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetésére, így társaira szándékerősítő hatást gyakorolt, magatartása az emberölés büntette kísérletéhez nyújtott pszichikai bűnsegélyként értékelendő. Utalt arra is, hogy e vádlott tekintetében szintén fennállt az aljas indokból való elkövetés, mivel cselekményét a bosszú motiválta, valamint az első átiratban hivatkozott érvekkel egyezően azt is rögzítette, hogy a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb szabályozása miatt a Büntető Törvénykönyv elkövetéskor hatályban volt rendelkezései a kedvezőbbek.

[37] Végezetül előadta, hogy az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás körében irányadó körülményeket maradéktalanul számba vette és a köznyugalom megzavarására alkalmas végrehajtási módra tekintettel méltányos büntetést szabott ki, amelynek lényeges enyhítése nem indokolt.

[38] Az elsőfokú ítélet egyéb rendelkezéseit ezen törvényszéki ítélet vonatkozásában is törvényesnek találta, ezért indítványozta a 10.B.103/2022/7. számú elsőfokú ítélet helybenhagyását.

[39] A fellebbviteli főügyészség indítványával egyetértve a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. május 18. napján meghozott 1.Bf.141/2023/3. számú végzésével a két büntetőügyet a Be. 146. § (1) bekezdése alapján egyesítette.

[40] Az I.r. vádlott védője a fellebbezés írásban benyújtott indokolásában a bejelentett fellebbezés irányait fenntartotta. Elsőként annak az eljárási szabálysértésnek a bemutatására tért ki, amely véleménye szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését alapozza meg. A IV.r. vádlottal kapcsolatos elkülönítés ügyadatának összefoglalása után előadta, hogy az e vádlott vonatkozásában felvett bizonyítás értelemszerűen érintette a többi vádlottat is, azonban ezen a tárgyaláson a vádlott-társak és védőik nem vettek részt, amely olyan súlyú eljárási szabálysértés, amelynek következtében az elsőfokú eljárást valamennyi vádlott jelenlétében meg kell ismételni és biztosítani annak lehetőségét, hogy észrevételt tegyenek,

vagy szembesítéseken vehessenek részt. Álláspontja szerint a felvázolt eljárásjogi probléma a másodfokú bírósági szakban történt egyesítéssel nem oldódott meg, az kizárólag megismételt eljárás keretében orvosolható, amely már meghaladja a másodfokú eljárás kereteit, azt sem indokoltnak, sem célszerűnek nem tartja, hogy az ítéltábla – mint másodfokú „jogbíróság” – átvegye a törvényszék – mint a „tények bírósága” – funkcióját.

[41] Ugyancsak helyrehozhatatlan eljárási szabálysértésként hivatkozott arra a körülményre, hogy az elsőfokú bíróság a védői perbeszédék között szóban felhívta a főügyészséget a vádmódosításra, amelyre a Be. 548. §-a alapján a jogerős határozat meghozataláig lehetősége van, azonban meglátása szerint a törvény azt már nem engedi meg, hogy részletesen kifejtse, hogy mely terhelt vonatkozásában, milyen minősítésbeli változás szükséges, amint az jelen esetben is megtörtént. Véleménye szerint az eljáró bíró kizárólag annyit tehet, hogy megjelöli a Btk. vonatkozó szakaszát és a bűncselekményt, illetve annak stádiumát, azonban az elsőfokú bíróság a Be. 5. §-ának sérelmével átvette az ügyészség szerepét. Hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróságnak csak a tettazonosságra kell figyelni, vagyis a jogi minősítés nem köti, továbbá kiemelte, hogy a vádmódosítás nem a vádképviselő saját döntése volt, hanem az bírói felhívásra valósult meg.

[42] A megalapozatlanságra hivatkozás körében az eljárás során tisztázatlanul hagyott kérdésekre mutatott rá példálózó jelleggel. Megítélése szerint az általa feltárt ellentmondások abból adódtak, hogy az elsőfokú bíróság a sértetti nyilatkozatokat nem vetette össze önmagukkal és az egyéb bizonyítékokkal. Mindenekelőtt felhívta a figyelmet arra, hogy ellentmondás tapasztalható a sértettnek a cselekmény napján történt sérülései és az ezt követően vizsgált sérülések között, mert a korábbiakhoz képest a későbbi időpontban több sérülést rögzítettek rajta. Ellentmondásként értékelte az igazságügyi orvosszakértői vélemény és az ítéleti tényállás megállapításait, mert az orvosszakértői vélemény szerint a sértettet súlyosabb sérülés is érthette volna, azonban ez nyilvánvalóan nem jelenthet életveszélyes vagy halálos eredményt előidéző sérülést, erre vonatkozó utalást vagy megjegyzést a szakvélemények nem tartalmaznak.

[43] Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a sértett vallomásainak vizsgálatakor figyelmen kívül hagyta azokat a lényeges ellentmondásokat, amelyek meggyőződése szerint az I.r. vádlott és családja iránt érzett gyűlöletből fakadtak. Ezzel kapcsolatban – ugyancsak példálózva – megemlítette, hogy sértettl olyan sérülésről is beszámolt, amelyet az orvosszakértő nem igazolt vissza, továbbá karddal történt támadásról beszélt, azonban sem a járművön, sem a sértett testén nem voltak azonosíthatók olyan sérülések, amelyek kardra utalnának. Véleménye szerint az eljárás során lefoglalt eszközök – különféle eszköznyelvek, bozótvágó (machete) – nyomot hagyhattak a sértetten és a járművön, azonban tisztázatlan maradt az a kérdés, hogy ezeket ki használhatta. Megjegyezte, hogy az események rövid lefolyása és a sértett elhelyezkedése fizikailag kizárták, hogy a lefoglalt eszközökkel élet elleni cselekményt lehessen elkövetni.

[44] Hiányolta, hogy a törvényszék nem foglalkozott érdemben azzal az orvosszakértő által ki nem zárt lehetőséggel, hogy a sértett állán történt sérülést vascső vagy más hasonló

eszköz is okozhatta. Utalt arra, hogy védenca bíróság előtt tett vallomásában kijelentette, hogy a bántalmazásban tanú16 is részt vett, aki vascsővel szurkált vagy döfött a sértett irányába. Felidézte, hogy tanú16et tanúként hallgatták ki, azonban a vallomástételt megtagadta és nincs tudomása arról, hogy eljárás indult volna ellene. Az I.r. vádlott védője szerint ez is olyan mértékű ellentmondás, amely kizárólag megismételt eljárással oldható fel a valószínű tényállás megállapítása érdekében.

[45] A jogi minősítésre vonatkozólag az I.r. vádlott védője előadta, hogy az téves, a vádirat és az elsőfokú ítélet is az egyértelmű orvosszakértői véleményt kiterjesztve állapította meg védenca és a II.r. vádlott terhére az ölési cselekmény kísérletét, azonban meggyőződése szerint nem állnak fenn az élet elleni cselekmény megállapításához szükséges feltételek. Álláspontja szerint a sértett sérüléseinek gyógytartama már önmagában kizárja az élet elleni cselekmény vagy a kísérletének megállapíthatóságát, továbbá a lefoglalt eszközök, így még a bozótvágókés sem alapozza meg az ölési szándékot. Kérte figyelembe venni, hogy védenca beszolgáltatott egy lapátnyelet, amelyet állítása szerint a cselekmény elkövetésekor használt, azonban azzal kizárólag a járművet rongálta, illetve kisebb erejű ütést mérhetett a sértettre, a szakértői vizsgálatok mindezt alátámasztották. Érvelése szerint egyértelműen kizárja az ölési szándék megállapíthatóságát maga a rongálás, mivel a sértett járművét ott ütötték-verték, ahol éppen elérték, amennyiben a sértett életének kioltására irányult volna a szándékuk, abban az esetben a sértettet célozzák meg a bántalmazó magatartással.

[46] Megítélése szerint a törvényes minősítés a védenca által is elismert csoportos garázdaság és a rongálás büntette, amely minősítés az I.r. vádlott e körben beismerő vallomásával és az egyéb bizonyítékokkal is összhangban áll. Végezetül utalt arra, hogy tudomása szerint az ügyel kapcsolatban hamis tanúzás vagy kényszerítés hatósági eljárásban alapos gyanúja miatt nyomozás indult, amelyre vonatkozólag megpróbálja beszerezni az iratokat.

[47] Ezt követően a 2023. október 5. napján kelt beadványával egyidejűleg másolatban csatolta a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bünyügyi Igazgatóság Vizsgálati Osztályán a kényszerítés hatósági eljárásban büntett gyanúja miatt indult büntetőeljárás 13000/458-15/2023.bü. számú jegyzőkönyvét tanú8 2023. július 18. napján fogatosított tanúkihallgatásáról, valamint 13000/458-19/2023.bü. számú jegyzőkönyvét tanú18 2023. augusztus 14. napján fogatosított tanúkihallgatásáról. Az I.r. vádlott védője jelezte, hogy álláspontja szerint a jegyzőkönyvekből kiolvasható nevezett tanúk jogellenes befolyásolása, amely az elsőfokú ítélet megalapozatlanságát támasztja alá.

[48] A II.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában kijelentette, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, eljárási szabályt nem vétett, azonban a megállapított tényállás megalapozatlan, nem mentes a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjában foglalt hibáktól, mert iratellenes megállapításokat tartalmaz, továbbá az elsőfokú bíróság megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett. Utalt arra is, hogy a törvényszék az indokolási kötelezettségének csak részben tett eleget és mérlegelési tevékenysége alapvetően ellentétes a Be. 7. § (4) bekezdésben foglalt

kötelezettséggel, amely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére. Általánosságban kitért a tényállás megalapozottságának és az indokolási kötelezettség teljesítésének kritériumaira. Kiemelte, hogy a másodfokú bíróság a Be. 591. § (1) bekezdése alapján főszabályként kötve van az elsőfokú bíróság által megállapított tényálláshoz, azonban a felülmérlegelés tilalma csak akkor érvényes, ha az elsőfokú ítélet megalapozott, a mérlegelés során a bizonyítás szabályait hiánytalanul betartotta és az indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett.

[49] Megítélése szerint a törvényszék már a bizonyítékok számba vétele és részletezése során számos iratellenes megállapítást tett, amely azért bír jelentőséggel, mert a hibás jogi minősítést eredményezte. Elsőként a törvényszéki ítélet [67] bekezdésében írtakra hivatkozott, miszerint „(...) majd már csak arra lett figyelmes, látta, hogy a fekete kocsiból, aminek ütközött, egy fegyvert tartó kéz nyúl ki. A II.r. vádlott a földre vetette magát, majd még több lövést hallott.”. Kijelentette, hogy „ezen megállapítás teljes mértékben iratellenes”, mert a II.r. vádlott vallomásáról készült jegyzőkönyv azt tartalmazza, hogy „Hátranéztem és láttam, hogy Név9 is balesetezett. Meg akartam nézni, hogy jól vannak-e kimentem az útra, de az autóig nem jutottam el. Fekete autóból, a vezető oldalról egy pisztoly csövét láttam, és egy tűzgolyót a lövés pillanatában. Hasamnál égéses fájdalmat éreztem.” Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ezen iratellenes megállapítás alapján jutott el az ítélete [281] bekezdésében foglalt következtetéshez, vagyis az iratellenes megállapítása alapján további tényekre vont le következtetést, amely ebből adódóan megalapozatlan. Ugyancsak kiemelte az elsőfokú ítélet [210] bekezdését, ahol a törvényszék helytállóan idézte a II.r. vádlott vonatkozásában készült orvosszakértői véleményt, miszerint a sérülése „keletkezhetett a II.r. vádlott által előadott módon”.

[50] Ezen tényekre tekintettel sérelmesnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete [279] bekezdésében a sérülés önokozásának lehetőségével foglalkozik, amely már túllépi a bírói mérlegelés határait. A II.r. vádlott védője szerint mindezek alapján egyértelmű, hogy a bizonyítási eljárás során nem volt kétséget kizáró módon bizonyított az a törvényszék által megállapított tény, miszerint az I.r. és II.r. vádlott a gumilövedékes fegyverből származó sérüléseit nem a helyszínen szenvedték el és nem voltak jogos védelmi helyzetben. A védelem ezzel kapcsolatban azt is hangsúlyozta, hogy a tanúk között teljes ellentmondás volt tapasztalható a lövések számát illetően, továbbá az eljárás során nem lehetett bizonyítani, hogy egy fegyverből hány lövés volt leadható. Mindezek alapján nem állt rendelkezésre olyan adat, amelyből a lövések számára lehetett volna aggálytalan következtetést levonni.

[51] Az elsőfokú ítélet [276] bekezdésében foglalt elsőbírói végkövetkeztetést – „Tehát csak azt lehet elfogadni, hogy öt lövés dördült el, és az mind a sértettre irányult.” – értehetetlennek tartotta, mert álláspontja szerint ezzel az elsőfokú bíróság a sértett javára és egyidejűleg a vádlottak terhére értékelte azt a tény, hogy a helyszínen nem találtak löfegyvert.

[52] Sérelmezte továbbá, hogy a törvényszék úgy hivatkozott ítéletében a televízióban nyilatkozott ismeretlen személy által elmondottakra, hogy öt az eljárás során nem hallgatták

ki tanúként, így a tévében előadottakat a bizonyítékok mérlegelésekor nem vehette volna figyelembe, továbbá azokból nem is következethetett volna további tényekre.

[53] Amennyiben a másodfokú bíróság elfogadhatónak találná a vádlottak védekezését elvető törvényszéki álláspontot, a védelem szerint abban az esetben is a II.r. vádlott cselekvősége semmiképpen sem minősülhet az elsőfokú ítélet szerint megállapított emberölés bűntette kísérletének. Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a kihallgatott tanúk védence cselekvőségére vonatkozólag nem tudtak adattal szolgálni, a II.r. vádlott cselekménye egyedül a sértetti vallomásban jelent meg.

[54] Hivatkozása szerint „az ítéleti tényállás részletesen rögzíti sértett1 sértett vallomásaiban foglaltakat”, majd fellebbezése indokolásában idézte az általa relevánsnak tartott részeket azzal a megállapítással, hogy védencét terhelő bizonyítékként kizárólag a sértett által elmondottak állnak rendelkezésre. tanú18 tanú vallomásaiból azokat a részeket idézte szó szerint, amelyekben nevezett személy kijelentette, hogy nem ismeri fel a II.r. vádlottat, továbbá az elkövetők kezében nem látott eszközöket. tanú8 és tanú15 tanú vonatkozásában arra hívta fel a figyelmet, hogy vallomásaik alapján nem lehet a helyszínen elhangzott életellenes fenyegetésre kétséget kizáró következtetést levonni, így arra sem, hogy a II.r. vádlott többször a sértett leszúrására bízta volna az I.r. vádlottat. Ez utóbbi meggyőződése vonatkozásában kifejtette még, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőjogi alapelvekkel ellentétes mérlegelés útján jutott arra a konklúzióra, hogy a sértett életének kioltására utaló kijelentéseket azért nem hallották a tanúk, mert azok lovári nyelven hangzottak el.

[55] tanú18 tanú esetében értelmezhetetlennek nevezte a védence vonatkozásában levont bárminemű következtetést, mivel a tanú úgy nyilatkozott, hogy a II.r. vádlottat nem látta a helyszínen. Megítélése szerint az a tény, hogy védence elismerte, hogy a helyszínen volt, nem hozható összefüggésbe egy olyan tanú vallomásával, aki szerint ugyanezt a személyt nem is látta a helyszínen. Érvelése szerint a sértett által becsatolt Facebook-kép sem értékelhető védence terhére, mert a II.r. vádlott egyértelműen meghatározta, hogy a fényképpel mi volt a célja, amely nyilatkozata az eljárás során nem került megcáfolásra.

[56] A II.r. vádlott védője kifogásolta továbbá az elsőfokú ítélet [257] bekezdésében rögzített végkövetkeztetést, amely szerint „(...) mivel a szerszámnyelek az állított munkára nyilvánvalóan alkalmatlanok, és azokat indokolatlan volt az utastérben szállítani”. Véleménye szerint a törvényszék e tárgykörben sem tett eleget indokolási kötelezettségének, mert az idézett megállapítás nem vonja kétségbe azt a védekezést, hogy az eszközök mezőgazdasági munka miatt voltak a gépjárművekben. A megalapozatlan elsőbírói megállapítások lezárásaként aggályosnak találta azt a következtetést is, hogy a vádlottak a tanúk jelenléte miatt hagytak fel a cselekményükkel, mert számos tanú akként nyilatkozott, hogy féltek a helyszínre menni, illetve nem is mentek oda, amely előadások ellentétben állnak a Budapest Környéki Törvényszék által megállapított tényadattal.

[57] A fellebbezés indokolása ezt követően a sértett sérülései alapján megállapított minősítésre tért ki, amelyet az elsőfokú ítélet [208] bekezdésében rögzített orvosszakértői

megállapítások és a törvényszéki ítélet [101] bekezdésében idézett sértetti nyilatkozatok összevetésének eredményeként ugyancsak megalapozatlannak talált. A II.r. vádlott védője szerint a sérülések vonatkozásában objektív és megkérdőjelezhetetlen bizonyíték áll rendelkezésre, nevezetesen az orvosszakértői vélemény, amely megcáfolta a sértettnek a védece cselekvőségére irányuló, terhelő vallomását, mert a szakértő által megállapított hámhorzsolós sérülés nem azonos sértett1 sértett által előadott bal csuklóját ért vágással. A hivatkozott ellentmondásnak a védelem azért tulajdonított különös jelentőséget, mert az elsőfokú bíróság „az ítéleti tényállását leginkább a sértett vallomásaiban foglaltakra alapította”.

[58] A téves jogi minősítés körében a II.r. vádlott védője sérelmezte az elsőfokú ítélet [269] bekezdésében foglalt megállapítást, amely szerint „mindkét vádlott megvágta a sértettet”, mert a szakértői vélemény a sértett bal csuklóján „nem említ” szúrt, vagy vágott sérülést, majd azzal a felvezetéssel, hogy e sérülésre „az alábbi megállapítást teszi a szakértői vélemény” felidézte a [200] bekezdésnek a sértett bal csuklóját ért sérülésre vonatkozó mondatrészét. A védelem kijelentette, hogy a sértett által a II.r. vádlott személyéhez kötött sérülést „az orvosszakértői vélemény szerint semmi esetre sem okozhatta kard”, vagyis védece nyilatkozatát támasztja alá az orvosszakértői vélemény, ennek értékelése azonban hiányzik az elsőfokú ítélet indokolásából. Mindezek alapján érthetetlennek tartotta, hogy miként jutott a törvényszék arra az álláspontra, hogy a II.r. vádlott megvágta egy éles és hegyes eszközzel a sértettet, mivel a szakvélemény ezzel ellentétes megállapítást tartalmaz. Nem vitatta, hogy a szakvélemény további sérüléseket is felsorol, azonban meggyőződése szerint ezek nem köthetők Terhelt2 II.r. vádlott cselekvőségéhez.

[59] A védelem szerint a Budapest Környéki Törvényszék az iratellenes megállapításából vont következtetést a [269] és [270] bekezdésben leírtakra, amelyek „a megállapított tényből további tényre történő helytelen következtetés iskolapéldája” és a téves jogi minősítést eredményező ok. Kétségtelen tény, hogy a keletkezett sérülések között voltak súlyosabbak is, azonban nem a bal csuklót ért sérülés tekintetében, ezért a II.r. vádlott védőjének megítélése szerint teljes mértékben helytelen az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy védece a halálra is kiterjedő eshetőleges szándékkal cselekedett. Meggyőződése szerint a II.r. vádlott vonatkozásában sem az alanyi, sem a tárgyi tényezők körében nem merült fel olyan kétséget kizáróan bizonyított tény, amelyből az eshetőleges ölési szándékra megalapozott következtetést lehetne levonni.

[60] A fellebbezés indokolása vitatta az aljas indokból vagy célból történt elkövetés, mint minősítő körülmény megállapíthatóságát is, mert a védelem meglátása szerint az elsőfokú ítélet

[301] bekezdésében hivatkozott ítéletben elbírált támadás és a jelen ügy tárgyát képező inkriminált cselekmény közötti ok-okozati összefüggés nem állapítható meg, amely érvelésének alátámasztásaként idézte a törvényszéki ítélet [69] bekezdéséből a II.r. vádlott e tárgykörben tett vallomását.

[61] Mindezekre tekintettel a II.r. vádlott védőjének jogi álláspontja szerint a védenec terhére rótt cselekmény a legsúlyosabb esetben is kizárólag a Btk. 339. §-ába ütköző garázdaság bűncselekményének minősített eseteként értékelhető.

[62] Az I.r. vádlott védőjével egyezően hivatkozott a kényszerítés hatósági eljárásban büntett elkövetésének gyanúja miatt indult nyomozásra és arra a tényre, hogy abban tanú8t és tanú18t tanúként kihallgatták. A II.r. vádlott védője többletinformációként megjegyezte, hogy a büntetőeljárást időközben megszüntették, melynek alátámasztásaként másolatban becsatolta a Pest Vármegyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Vizsgálati Osztály 13000/458/2023.bü. számú eljárás megszüntetéséről szóló határozatát. A határozat rendelkező része szerint a büntetőügyben elkövetett kényszerítés hatósági eljárásban büntett elkövetésének gyanúja miatt elrendelt eljárást a nyomozó hatóság megszüntette, mert a rendelkezésre álló adatok, illetve bizonyítási eszközök alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése.

[63] A Be. 594. §-ában foglaltak rögzítése mellett indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a

Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján tartson tárgyalást, melynek keretében tanú8t és tanú18t hallgassa meg tanúként, majd a bizonyítás lefolytatását követően meghozott ügydöntő határozatában az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtassa meg, hogy megalapozott jogi minősítés megállapítása mellett a védenecével szemben kiszabott büntetést jelentős mértékben enyhítse, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki.

[64] A II.r. vádlott védője a 2023. október 6. napján érkezett beadványában másolatban becsatolta védenec gyermekeire vonatkozólag az alábbi dokumentumokat.

A 2014-ben született Terhelt5 autizmusának igazolására

- a Intézmény1nek a 2022. március 17. napján kelt szakértői véleményét a gyermek felülvizsgálatáról megyei szakértői illetékességi körben,

- a Intézmény2 2022. augusztus 4. napján kelt ambuláns lapját,

- a Intézmény3 2022. szeptember 6. napján és 2023. február 24. napján kelt gyógypedagógiai jellemzését és

- az Intézmény6én 2022. október 22-én és 2023. szeptember 27. napján elvégzett vizsgálatokról kiállított „Pszichiátriai konzílium” megnevezésű iratokat.

A 2015-ben született Név1 autizmusának igazolására

- a Intézmény4 2020. december 10. napján kelt ambuláns lapját,

- a Intézmény5 2021. március 23. napján kelt vizsgálati véleményét,

- a Intézmény3 2022. október 16. napján és 2023. február 24. napján kelt gyógypedagógiai jellemzését és

- a Intézmény1nek a 2023. március 6. napján kelt szakértői véleményét a gyermek felülvizsgálatáról megyei szakértői illetékességi körben.

[65] A III.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásban benyújtott indokolásában fenntartotta a felmentés érdekében bejelentett fellebbezést. Az indokolás részletezte az elsőfokú ítéletnek a III.r. vádlottat érintő elítélését, valamint összefoglalta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában foglaltakat, a tanúvallomások tartalmi elemeit és az egyéb bizonyítékokat, majd a törvényszék jogi minősítéssel kapcsolatos érvelését.

[66] A fellebbezés indokolásának érdemi részében nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a sértett az eljárás alatt következetes vallomást tett, továbbá a vádlottakkal fennállt haragos viszonyára tekintettel elfogulatlan tanúnak sem tekinthető. Hangsúlyozta, hogy védence mindvégig azt állította, hogy a cselekmény elkövetésekor nem tartózkodott a helyszínen, azonban a törvényszék az elfogult sértetti vallomásra és tanú18 ellentmondásokkal terhelt tanúvallomására alapította a védence tagadásával ellentétes tényállását. Meggyőződése szerint az ügyadatok alapján nem lehet kétséget kizáró bizonyossággal megállapítani, hogy Terhelt3 III.r. vádlott az elkövetési időben a helyszínen tartózkodott, ezért indítványozta védence felmentését.

[67] Amennyiben a másodfokú bíróság is arra az álláspontra helyezkedne, hogy a III.r. vádlott a helyszínen volt, abban az esetben sem követte el a törvényszék által terhére rótt bűncselekményt. Ezzel kapcsolatban elsőként arra hívta fel a figyelmet, hogy a főügyészség védenccével szemben garázdaság, testi sértés és rongálás bűncselekmények miatt emelt vádat, majd a vádhatóság a perbeszédét követően módosította a minősítést.

[68] A védelem szerint az elhangzott „megöllek” szóból az élet elleni szándékra nem lehet egyértelmű következtetést levonni, mert egy támadás, verekedés hevében gyakran hangzik el hasonló kijelentés, anélkül, hogy a támadót valóban ölési szándék vezérelné. Meglátása szerint a sérülés helye és jellege, valamint az erőbehatás mértéke sem alapozza meg az emberölési szándékot, mert a sértetthez történt hozzáférés az elhelyezkedése miatt megnehezült és a gépkocsiba történt szúrások inkább véletlenszerűek voltak, mintsem tudatosak, amelyeknek az ereje szintén nem támasztja alá az életellenes szándékot, még az eshetőleges emberölési szándékot sem. Utalt arra is, hogy védence egy élet kioltására alkalmatlan gumilövedékes pisztolyt tartott magánál, de a kardot vagy machetát használt vádlottak sem okoztak olyan sérülést, amely életveszélyes állapotot vagy súlyos testi sértés eredményezett volna.

[69] Véleménye szerint a vádlottak közötti előzetes megállapodás a körülményekből megállapítható, azonban annak célja nyilvánvalóan a bántalmazás és nem az emberölés volt, ellenkező esetben más jellegű eszközökkel támadják meg a sértettet és nem egy olyan helyen, ahol számos tanú láthatja őket. Mindezekre figyelemmel bűnösség megállapítása esetén akként indítványozta megváltoztatni az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy védence cselekményét a vádirattal egyezően a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett garázdaság büntettének, a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő testi sértés büntettének,

valamint a Btk. 371. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő rongálás büntettének minősítse.

[70] Álláspontja szerint a törvényszék a büntetéskiszabás során irányadó tényezőket feltárta, azonban nem a súlyuknak megfelelően értékelte. A nagyszámú és nyomatékos enyhítő körülményekre és az eltérő minősítésre tekintettel indítványozta a kiszabott büntetés jelentős enyhítését.

[71] A IV.r. vádlott védője a 10.B.103/2022/7. számú elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezés írásban előterjesztett indokolásában a védencével kapcsolatos elkülönítés, majd az elsőfokú ítélet történeti tényállásának Terhelt4 IV.r. vádlottat érintő részeinek kiemelése után előadta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a)-d) pontjai alapján részben megalapozatlan.

[72] A részbeni felderítetlenség körében kifejtette, hogy védencének volt ideje és lehetősége felkészülni az eltérő minősítés szerinti védekezésre, melynek keretében azért tett tényfeltáró vallomást, mert olyan tárgyi súlyú bűncselekmény elkövetésével vádolták meg, amely már indokoltta tette a valós események feltárását. A törvényszék előtt tett vallomásában elmondta, hogy miért próbált alibit biztosítani Terhelt3 III.r. vádlottnak, aki nem utólag, az általa vezetett járművel érkezett a helyszínre, továbbá azt is előadta, hogy a többi vádlottat is látta a helyszínen.

[73] Sérelmezte, hogy az elkülönítés és a vádlott-társak vonatkozásában korábban meghozott ügydöntő határozat következtében a III.r. és IV.r. vádlott szembesítése elmaradt, így az elsőfokú bíróság nem tudhatta meg, hogy Terhelt3 III.r. vádlott alátámasztotta-e volna védenca állítását. Utalt arra is, hogy a vádlott-társak sem tudtak érdemi védekezést előterjesztani védenca állításaival szemben és a szembesítés esetükben is elmaradt, amely annak az eljárásjogi helyzetnek volt köszönhető, amit a törvényszék idézett elő részbeni felderítetlenséget okozva.

[74] A IV.r. vádlott védője kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a védenca által megnevezett tanú31 és tanú32 kihallgatására irányuló indítványát az objektivitásuk megkérdőjelezése miatt, majd a fellebbezése indokolása részletesen kitért a tény és a büntetőügyben releváns tények fogalmi elemeire, a történeti tényállás meghatározására annak kiemelésével, hogy a büntetőeljárás egyik feladata a tényállás hiánytalan felderítése és megállapítása. Véleménye szerint a tanú kihallgatása előtt nem lehet elvetni annak ismeretlen tartalmát a hozzátartozói vagy egyéb személyes kapcsolatra hivatkozással. Kérte figyelembe venni, hogy védenca azért nem indítványozta nevezett személyek tanúkénti kihallgatását az előkészítő ülésen, mert az „új váddal szemben – élve a szabadon védekezés jogával – döntött úgy, hogy feltárja mindazt, amiről korábban hallgatott”. A védelem szerint a kifejtett hiányosságokat a másodfokú bíróságnak kell kiküszöbölni bizonyítás felvételével.

[75] Az iratellenesség körében szó szerint idézte az elsőfokú ítélet tényállásának azokat a részeit, amelyek védenca helyszínre érkezését tartalmazzák, továbbá a törvényszéki ügydöntő határozat indokolásának azokat az érveit, amelyek elvetették a IV.r. vádlott arra irányult védekezését, hogy csak utólag érkezett a baleset, illetve tettegesség helyszínére. Meggyőződése szerint az tanú1, továbbá tanú18 és tanú7 tanú vallomásából is kizárólag arra lehet következtetni, hogy a védenca által vezetett Mercedes típusú jármű utólag érkezett a helyszínre, vagyis az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló iratok tartalmával ellentétesen állapította meg, hogy a IV.r. vádlott a többi vádlottal azonos időben ment a helyszínre az általa vezetett személyautóval.

[76] A védencét érintő törvényszéki ítélet [26] bekezdésében rögzített „valamennyien (...) igyekeztek őt megsebesíteni” megfogalmazásból arra következtetett, hogy ebbe a IV.r. vádlott is beletartozik, azonban hangsúlyozta, hogy sem a támadásban, sem a rongálásban történt részvételére vonatkozó bizonyíték nem áll rendelkezésre. Kérte figyelembe venni, hogy maga az elsőfokú bíróság is akként foglalt állást ítélete [75] bekezdésében, hogy a sértett „ifjabb terhelt4nak nem tudott elkövetési magatartást tulajdonítani”. Abban már osztotta az elsőfokú bíróságnak az ügydöntő határozata [81]-[83] bekezdésében kifejtett álláspontját, miszerint a vádlottak és a tanúk sem tettek terhelő vallomást védencére.

[77] A védelem szó szerint idézte a sértett nyomozati szakban tett tanúvallomásának és a helyszíni kihallgatáson tett vallomásának általa fontosnak tartott, védencére vonatkozó állításait, valamint kielemezte az egyik kihallgatásról készült videófelvevételt is, amely alapján annak a véleményének adott hangot, hogy a nyomozó hatóság eljárta tagja az általa elvárt válaszok irányába terelte sértett1 sértettet. A hivatkozott bizonyítékok összefoglalásaként rámutatott, hogy a sértett látta a helyszínen védencét, azonban őt a támadók között nem nevesítette, így vallomásai nem állnak ellentétben a IV.r. vádlott védekezésével, mert védencét valóban láthatta a támadás, illetve bántalmazás befejezése után, azonban ekkor már nem valósíthatott meg tényállásszerű magatartást, így esetében a vádirati tényállás sem állapítható meg.

[78] A tényből tényre helytelen következtetés témakörében a IV.r. vádlott védője az elsőfokú ítélet tényállásának és indokolásának egy-egy részét kiemelve megállapította, hogy a törvényszék tévesen következtetett védenca vonatkozásában az aljas indokra, mert a rokoni kapcsolat ténye egy másik személlyel még az egy térben és időben azonos tartózkodás mellett sem alapozza meg az említett belső indítást.

[79] A fellebbezés indokolása „Az eltérő tényállás és jogi minősítés alapja” címszó alatt a bíróság tényfeltárási kötelezettségére, azon belül is a tudati tények felderítésének jelentőségére, majd a tudattartalom ténybeli megállapítása és a megállapított tények jogi értékelése közötti eltérésre tért ki. Utalt arra is, hogy főszabályként a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, azonban a tényállás részbeni megalapozatlansága felmentést ad e kötöttség alól a tényállás kiegészítésének vagy

helyesbítésének biztosításával, amely nem esik a felülmérlegelés tilalma alá. Érvelése szerint az ítéltáblának lehetősége van a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölésére és helyes ténybeli következtetés mellett az anyagi jog szabályainak megfelelő ítélet meghozatalára. Amennyiben a másodfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontra helyezkedne, abban az esetben is fennáll a bizonyítás felvételének lehetősége, amelynek keretében tanú8 és tanú18 tanúk ismételt kihallgatására tett indítványt. A IV.r. vádlott védője is utalt arra a Pest Vármegyei Rendőr-kapitányságon indult büntetőeljárásra, amelyre a védőtársai is hivatkoztak.

[80] Mindezek alapján összegzésként rögzítette, hogy védeence sem tettesi, sem részesi magatartást nem fejtett ki, ezért esetében kizárólag bűncselekmény hiányos felmentésnek van helye.

[81] Az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője a bejelentett fellebbezés írásbeli indokolásában tévesnek minősítette a cselekmény élet elleni magatartásként értékelését, továbbá arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvényszék indokolási kötelezettségének sem tett eleget, ezért az ítélete felülbírálatra alkalmatlan. Véleménye szerint a Budapest Környéki Törvényszék „mazsolázott” a bizonyítékok között, mert csak az elítéléshez vezető és a súlyosabb jogi minősítést megalapozó körülményeket vette figyelembe, kizárólag azokkal kapcsolatban adott számot bizonyítékértékelő tevékenységéről. A fellebbezés indokolásában a védelem az elsőfokú ítélet egyes bekezdéseihez igazodóan csoportosítva fejtette ki a törvényszék álláspontjával szembenálló érveit.

[82] Az elsőfokú ítélet [28] és a [49] bekezdéseivel összefüggésben sérelmezte, hogy a tényállásból nem derül ki, hogy a sértett járműve az ütközés és az azt követő rongálás következtében milyen sérüléseket szenvedett, így például, hogy már az ütközés következtében gazdasági totálkárossá vált-e, mert amennyiben igen, akkor kérdésként merül fel, hogy büntetőjogi értelemben volt-e egyáltalán jelentősége az eszközökkel megvalósított rongálásnak. Megítélése szerint e kérdéskör tisztázása elmaradt, ezért védenecinek a rongálás büntetésében történt marasztalása megalapozatlan.

[83] A törvényszéki ítélet [29] bekezdésével kapcsolatban kifogásolta, hogy a tényállás nem tér ki arra a körülményre, hogy az I.r. vádlott miként tudott a gépkocsi jobb első ablakán beszűrni, le volt húzva az üveg, betörött, vagy esetleges felhúzott és sértetlen állapotban volt. Ugyanezt a részletet hiányolta a [30] bekezdésből a II.r. vádlott esetében is. Meggyőződése szerint mindez azért bír jelentőséggel, mert az élet kioltására irányuló szándékkal csak abban az esetben kell foglalkozni, ha a hivatkozott vádlottak akadálytalanul tudtak a sértettre támadni.

[84] A [30] és [39] bekezdést egymással szembeállítva rámutatott arra, hogy az előbbi bekezdés iratellenesen hivatkozik a bal csukló vágott sérülésére, mert ilyen jellegű sérülést a látlet nem tartalmazott, kizárólag hámphorzsolást tüntettek fel, amely az élet ellen irányuló szándékot cáfolja.

[85] A [31] bekezdésben írtakat azért illetve kritikával, mert életszerűtlennek tartotta, hogy a sértett az első ablakokon keresztül megvalósított támadás ellenére nem azonnal a hátsó ülésre mászott át a járművén belül.

[86] A [34] és [35] bekezdések vonatkozásában nem értett egyet a „vádlottak”, mint gyűjtőszó használatával, továbbá azzal a megállapítással, hogy Terhelt5 V.r. vádlott fülön vágta a sértettet, mert annak részleteire a tényállás már nem tér ki, így többek között nem állapítható meg, hogy miként történt az ütés, melyik fület érte, a sértett hol volt az ütés pillanatában és egyáltalán miként lehetett a gépkocsi belsejében tartózkodott sértettet ütő mozdulattal elérni. Utalt arra is, hogy az elsőfokú ítélet [42] bekezdésével ellentétben a későbbi bekezdések már bal fül mögötti sérülést említene. Álláspontja szerint Terhelt7 VII.r. vádlottnak a szélvédő beszakítására biztatásából egyértelműen a károkozási szándékra lehet következtetni, hasonlóan Terhelt6 VI.r. vádlotthoz, aki szintén csak a gépkocsit ütötte. Kiemelte, hogy e két vádlott nem tud lovári nyelven.

[87] A [37] bekezdésre vonatkozólag előadta, hogy az eljárás során nem képezte vizsgálat tárgyát, hogy a hátrahagyott bozótvasgát kést használták-e a támadás alatt, amely kérdés tisztázása azért bírt volna jelentőséggel, mert nemleges válasz esetén az ölési szándék hiányát erősítette volna meg.

[88] Az [50] bekezdésben foglalt megállapítások kapcsán kifejtette, hogy az elmeorvosszakértői vizsgálatot a többi vádlott esetében is el kellett volna végeztetni, ezért indítványozta annak pótlását.

[89] A [101] bekezdésben foglaltakkal összefüggésben kérte figyelembe venni, hogy a sértett a maga elé emelt bal csuklójának megvágására hivatkozott, azonban nevezett testrészén csak hámphorcsolás keletkezett. Meglátása szerint a sértetten nem voltak védekező jellegű sérülések annak ellenére, hogy a karddal történt támadással szembeni védekezéskor komoly vágott sérüléseknek kellett volna keletkezni az alkaron, míg a szúrások elől történt kitérés esetén a háton.

[90] A [219] bekezdés esetében hiányolta, hogy a műszaki szakértői vizsgálat nem tért ki annak vizsgálatára, hogy az összeütközést okozhatta-e a visszapillantó tükörbe történt belenézés, amint arra a II.r. vádlott hivatkozott.

[91] A [234] bekezdés vonatkozásában előadta, hogy a tanú2 négy vérző embert látott, ami ellentmond a sértetti vallomásnak. Véleménye szerint e tanú vallomásából csak az következik, hogy sértett1 sértett is okozott sérülést, azonban az elsőfokú ítélet indokolása e kérdéskörre nem tért ki.

[92] A [246] és [256] bekezdésben írtakkal kapcsolatban kérte figyelembe venni, hogy tanú18 a bejelentésében úgy nyilatkozott, hogy a cselekmény alatt nem volt a helyszínen, ezért vallomását ki kellett volna „zárni”, mert tanúként kizárólag az események után történetekről tudott volna beszámolni. A védelem utalt arra, hogy tudomása szerint nevezett tanú cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt áll, ezért indítványozta a Dabasi Járásbíróság megkeresését annak érdekében, hogy a tanú valóban gondnokság alatt áll-e és ha igen, akkor milyen fokban, amely kérdés tisztázását azért tartotta lényegesnek, mert egyik vallomása megtételekor sem volt jelen gondnok. Amennyiben a tanú gondnokság alatt áll, akkor indítványozta idézését.

[93] Az elsőfokú bíróság a [260] bekezdésben úgy fogalmazott, hogy „a sértett szavahihetősége nem dőlt meg”, azonban a védelem szerint ez az elsőbírói megállapítás nem igaz, mert a helyszíni kihallgatáskor a rendőrök megkérdőjelezték az elkövetés módját, mert a sértett vágásra hivatkozásával ellentétben a bal csuklóján csak horzsolás keletkezett, továbbá a tanú2 legalább négy vérző embert látott, vagyis sértett1 sértetten kívül más is megsérült.

[94] A fellebbezés indokolása kifogásolhatónak tartotta az elsőfokú ítélet [262] bekezdésében foglalt állítást, amely szerint a gépjármű helyzete akadályozta a vádlottakat, hogy jobban a sértetthez férjenek. A védelem meglátása szerint erre vonatkozólag bizonyítás felvételére, bizonyítási kísérletre nem került sor, ezzel a feltételezéssel a törvényszék azt próbálta meg igazolni, hogy miért maradt el a súlyosabb eredmény.

[95] A [263] bekezdésben rögzítettekkel kapcsolatban hiányolta, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a sértett testalkatát, a gépkocsi belső terének szűkösségét, valamint a nyomozó hatóság tagja részéről a helyszíni kihallgatáskor elhangzott hitetlenkedést.

[96] Ugyancsak sérelmezte, hogy a [298] bekezdésben hivatkozott „felfokozott idegállapot”-ot miért csak a bejelentők vonatkozásában értékelte, míg a sértett vagy például a tanú2 esetében nem vette figyelembe.

[97] Végezetül a törvényszék érdemi indokolásából a [299] bekezdésben írtakra tért még ki, mert aggályosnak találta, hogy az elsőfokú bíróság nem vonta értékelési körébe a kívülálló tanúk azon nyilatkozatát, hogy a támadók nagydarab roma személyek voltak, így a VI.r. és VII.r. vádlott nem lehetett elkövető. Álláspontja szerint a törvényszék csak logikailag próbálta levezetni, hogy az említett két vádlott a helyszínen tartózkodott.

[98] A [307] bekezdésben írtakkal összefüggésben értetlenségének adott hangot, hogy a VI.r. és VII.r. vádlott vonatkozásában mire alapította a törvényszék az aljas indok – mint

minősítő körülmény – megállapíthatóságát, illetve, hogy mely bizonyíték támasztotta alá, hogy ezzel nevezett vádlottak is tisztában voltak.

[99] Meggyőződése szerint az elsőfokú ítélet [317] bekezdésében rögzített jogeset kizárólag az I.r., II.r. és III.r. vádlottra vonatkozatható, mert csak e vádlottak vettek részt a bántalmazásban, a többi vádlott a gépkocsit rongálta meg.

[100] Az emberölés büntettének alanyi oldalát illetően előadta, hogy a helyszíni kihallgatás alkalmával jelen volt rendőrök nem értették, hogy a sértett által bemutatott támadás miért nem okozott komoly sérülést vagy halált. A védelem szerint ez utóbbi körülményből és az erőbehatás kis mértékéből azt a következtetést kellett volna levonni, hogy a támadók nem kívánták a sértett halálát és a halálos eredmény okozásába sem nyugodtak bele.

[101] A tárgyi oldal tekintetében kijelentette, hogy a tényállásban hivatkozott két kard vitathatatlanul alkalmas az élet kioltására, azonban a sértett megölését kilátásba helyező vádlotti fenyegetéseket önmagukban nem találta elegendőnek a szándék megítéléséhez. Hangsúlyozta továbbá, hogy a szakértő tárgyaláson tett nyilatkozata szerint sem egyeznek az ambuláns lap sérülései a fényképen látható sérülésekkel, ezért a védelem szerint az említett orvosi dokumentum komoly aggályokat vet fel. Véleménye szerint az ambuláns lap figyelmen kívül hagyásával kizárólag vágott sérülések állapíthatók meg, azonban a kis erővel okozott sérülések vágott jellege az ölési szándék hiányát igazolja. Ez utóbbi álláspontot megerősítve arra is rámutatott, hogy kardokkal támadás esetén a nyolc napon belül gyógyuló sérülések az ölési szándéknak még az eshetőlegességét is cáfolják, ebből legfeljebb a megleckéztetésre, illetve a testi sértés okozására lehet következtetni.

[102] Az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védőjének összefoglalása szerint az alanyi és tárgyi körülmények vizsgálata során az elsőfokú bíróság tehát nem vette figyelembe, hogy a vádlottak eshetőlegesen ölési szándék esetén magukkal vitték volna a BMW csomagtartójából a bozótvágó kést, ugyancsak figyelmen kívül hagyta a kis erőbehatásokat, azt a tényt, hogy csak vágási sérülések keletkeztek, a sértett testalkatát, valamint a gépkocsin belüli gyors helyváltoztatás kizártságát.

[103] Megítélése szerint felderítetlenség miatt nem lehet további tárgyi és alanyi tényezőkre következtetni, így annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy a gépkocsik ütközés utáni helyzete mennyiben korlátozta a sértett kardokkal való elérését. E tárgykörben utalt a hátrahagyott bozótvágó kés szakértői vizsgálatának elmaradására, valamint hiányolta a helyszíni kihallgatásban közreműködött rendőrök kihallgatását arra vonatkozólag, hogy miért vonták kétségbe a sértetti előadást.

[104] A felsorolt hibákra és hiányosságokra tekintettel a törvényszék ítéletét felülbírálatra alkalmatlannak találta, ezért elsődlegesen a hatályon kívül helyezését indítványozta. Másodlagosan tárgyalás tartását és a felsorolt bizonyítási indítványainak elfogadását kérte.

[105] Az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője a 2024. február 27. napján érkezett beadványában csatolta szakértő⁷ igazságügyi orvosszakértő 295-I/2023/M. nyilvántartási számú, Terhelt⁵ V.r. vádlottra vonatkozóan magán felkérésre, személyes orvosi vizsgálat és orvosi iratok alapján 2023. október 5. napján elkészített igazságügyi orvosszakértői véleményét.

[106] Terhelt¹ I.r. vádlott fellebbezésének írásban benyújtott indokolásában kijelentette, hogy a terhére rótt bűncselekményt nem követte el és bosszúvágyat sem érzett a sértettel, illetve családtagjaival szemben. Állítása szerint sértett¹ sértett okozott neki sérülést gumilövedékes fegyverrel, azonban ezt a sértett tagadja. Értetlenségének adott hangot amiatt, hogy a nyomozó hatóság DNS-mintát, valamint az általa vezetett Audi típusú gépkocsi külső és belső kilincséről ujjlenyomatot is rögzített, azonban a vizsgálatok eredményéről nincs tudomása. Kérte figyelembe venni, hogy a bűncselekmény elkövetésében testvére, tanú¹⁶ is részt vett és amikor elhagyták a helyszínt, körülbelül fél órával később hívták a rendőrséget, majd három alkalommal elmentek a helyszín² Rendőrsre. A második alkalommal fotót is készítettek, hogy ott tartózkodnak, a képen tanú¹⁶ is látszik. Előadása szerint 2018. május 28-án a Dabasi Rendőrkapitányságra mentek el, ahol egy videofelvételt is készítettek, amire azért volt szükség, mert a hatóság három napig nem állt szóba velük. Írásbeli indokolása ezt követő részében hosszasan foglalkozott testvére, tanú¹⁶ felelősségével, aki részt vett a bántalmazásban, azonban ígéretével ellentétben ezt nem ismerte be az eljárásnak sem a nyomozati, sem a bírósági szakaszában. Hivatkozása szerint a testvére azért hitegette, hogy ne mondja el, hogy a sértett állán keletkezett sérülést valójában tanú¹⁶ okozta egy vascsővel. Utalt arra is, hogy a törvényszéken a sértett kitartott azon álláspontja mellett, hogy a sérülést az állán nem tanú¹⁶ okozta, mert véleménye szerint így próbálja őt mentetni. Állítása szerint az elkövetéskor azt az eszközt tartotta a kezében, amit átadott a törvényszék számára, a gumilövedékes fegyver és a vascső „a tanú¹⁶nél és a Név²nél” voltak. Érvelése szerint a Név²ék tartanak a tanú¹⁶tól, ezért nem mondják el az igazat. Írásbeli indokolásában részletesen kitért még az időközben született unokája egészségügyi problémájára is.

[107] A Fővárosi Ítéltábla a perorvoslatok alapján eljárva a Be. 590. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a Budapest Környéki Törvényszék ítéleteit, továbbá az azt megelőző eljárásokat valamennyi vádlott vonatkozásában teljes terjedelmében felülbírált, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat mindkét ügydöntő határozatát megelőző eljárás során betartotta, így az I.r. vádlott védője által előadottakkal ellentétben akkor sem sértette meg az eljárásjogi szabályokat, amikor a 2022. november 17. napján megtartott tárgyalási napon a Be. 548. §-a szerint megállapította, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően a III.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlott esetében is emberölés büntette kísérletének minősülhet (170. sorszámú törvényszéki tárgyalási jegyzőkönyv 20. oldal). Önmagában az a körülmény, hogy a törvényszék részletes indokát adta az eltérő minősítés lehetőségének, majd az ügyészség a 2022. december 12. napján kelt Fk.1238/2018/49. számú átiratában a III.r., IV.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlott vonatkozásában a törvényszék álláspontjával egyezően módosította a minősítést, még nem jelenti a funkcióhalmozás megvalósulását, vagyis a Be. 5. §-ában foglaltakkal ellentétben a

vád és az ítélezés elkülönülésének megsértését. Az ítéltábla hangsúlyozza továbbá, hogy az eltérő minősítés lehetőségének megállapítása, majd a vádhatóság módosítása az I.r. vádlottat nem is érintette.

[108] Az I.r., a IV.r., valamint az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője arra már alappal hivatkozott, hogy a IV.r. vádlottra történt elkülönítés következtében az a sajátos eljárásjogi helyzet állt elő, hogy Terhelt4 IV.r. vádlottnak a 2023. március 1. napján a törvényszék előtt tett részletes vallomását a vádlott-társak nem ismerhették meg, annak tartalmi elemeire nem tehettek észrevételeket.

[109] A Be. 3. § (1) bekezdése szerint a terheltnek a büntetőeljárás minden szakaszában joga van a hatékony védelemhez, továbbá a Be. 39. § (1) bekezdés g) pontja értelmében a terhelt jogosult arra, hogy indítványt és észrevételt tegyen. Az ítéltábla egyetértett az I.r., a IV.r., továbbá az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védőjének arra irányuló érvelésével, hogy a hivatkozott eljárásjogi helyzet következtében a IV.r. vádlott tárgyaláson tett vallomásával összefüggésben a vádlott-társak védelemhez való joga sérült, mert a IV.r. vádlottnak a bírósági szakban tett vallomása az elkövetés körülményeit illetően több lényeges pontban is eltért a többi vádlott által szóban, illetve írásban előadottaktól, azonban e tárgykörben nem volt lehetőségük észrevétel keretében a saját álláspontjuk kifejtésére.

[110] A fentebb hivatkozott eljárásjogi körülménytől eltekintve a Budapest Környéki Törvényszék a vád tárgyát képező lényeges tények túlnyomó többségére az elbíráláshoz szükséges körben és mélységben felvette a bizonyítást, majd a tényállás-megállapítási kötelezettségének eleget tett, melynek keretében a vádat is kimerítette.

[111] A bizonyítást teljeskörűen lefolytatta, a vallomás megtagadásának jogával nem élt vádlottakat, valamint az elsőfokú ítéletben hiánytalanul és pontosan megjelölt tanúkat és szakértőket kihallgatta. A vádlottak eljárás során szóban és írásban tett vallomásait, a szakvéleményeket, valamint a releváns okirati bizonyítékokat felolvasással és ismertetéssel, a képeket, videofelvételeket bemutatással, illetve lejátszással a bizonyítás anyagává tette.

[112] Mindezek ellenére a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 592. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján részben megalapozatlannak találta, mert a megállapított tényállás a fentebb hivatkozott elkülönítés következtében előállt eljárásjogi helyzet következtében részben felderítetlen maradt, továbbá a másodfokú bíróság észlelte, hogy a tényállás egyes elemei ellentétesek a törvényszék által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával.

[113] A védők fellebbezésének írásbeli indokolásában írtak és a részbeni megalapozatlanság miatt az ítéltábla szükségesnek tartja több eljárásjogi fogalom tisztázását.

[114] A Kúria Büntető Kollégiumának Joggyakorlat-elemző csoportja által a bíróságok hatályon kívül helyezési gyakorlatának elemzéséről elkészített 2012.EI.II.E.1/6. számú Összefoglaló vélemény szerint a megalapozottság ismérve, hogy a tényállás az elbírálás szempontjából lényeges tény vonatkozásában valóságghű legyen, valamennyi lényeges tényre kiterjedő bizonyításfelvétel eredményeként minden olyan lényeges tényt tartalmazzon, aminek következménye a bíróság rendelkezése, ennél fogva felderített, iratszerű, hiánytalan és okszerű. Az indokolási kötelezettség elmulasztásaként értékelendő ezért, ha a ténybeli következtetésről nem ad számot a bíróság, mert nem tartalmazza az indokolás, hogy miért is kell helyesnek elfogadni a következtetés eredményét, ilyenkor ugyanis a ténymegállapító és döntési tevékenység ellenőrizhetetlen, tehát az ítélet felülbírálhatatlan.

[115] Az összefoglaló vélemény hangsúlyozta, hogy nem megalapozatlanság, vagyis nem a bíróság ténymegállapító tevékenységének hibája, ha a lényeges tényre vonatkozó ténymegállapítás hiánya a bíróság bizonyíték mérlegelésének eredménye, azonban az már a ténymegállapító tevékenység hibája, ha lényeges tényre nincs ténymegállapítás, pedig a bizonyítás felvétele megtörtént, illetve a rá vonatkozó bizonyításfelvétel meg sem történt, ezek a megalapozatlanság esetei.

[116] A megalapozatlanság körében a Kúria elsőként a felderítetlenségre mutatott rá, amely büntetőjogi fogalom alatt a tényállást megalapozó bizonyítási folyamat fogyatékoságát kell érteni, amikor valamely jogilag releváns tényre nem folyt le bizonyítás, vagy nem teljeskörűen folyt le, így például egy tanút sem hallgattak ki, vagy nem az összes, az adott tény tisztázásához szükséges tanút hallgatták ki. A felderítetlenség fogalmába tartozik az az eset is, amikor formálisan történik bizonyításfelvétel, azonban releváns kérdések tisztázatlanok maradnak, például elmarad a szembesítés az ellentétes vallomást tevő tanúk közt. Végezetül felderítetlenségnek minősül az is, ha egy releváns bizonyítékforrás hitelt érdemlőségének megállapításakor követ el logikai hibát a bíróság, például olyan szakvéleményt tekint hitelt érdemlőnek, amely nyilvánvaló számítási hibát tartalmaz.

[117] A Kúria összefoglaló véleménye azt is megállapította, hogy a hiányos vagy hiányzó tényállás lehet a felderítetlenség következménye, de lehet attól független is. Ebben az esetben a büntető anyagi jog szempontjából releváns tények hiányoznak a megállapított tényállásból, vagy nincs tényállás megállapítva.

[118] Az iratellenesség akkor áll fenn, ha az iratok olyan egyértelmű, valamely tény fennállását vagy fenn nem állását perdöntő módon igazoló bizonyítékot tartalmaznak, amelyet a bíróság nem vett figyelembe a tényállás megállapításakor. Az összefoglaló vélemény kiemelte, hogy nem erről az esetről van szó, amikor mérlegelés kérdése egy adott tény megállapítása és a bíróság mérlegelése következtében nem alapozott ténymegállapítást az iratokban található bizonyítéokra. Amennyiben a mérlegelés okszerű volt, nem iratellenes a tényállás. Amennyiben nem volt az, vagy elmaradt, úgy az indokolási kötelezettség hiányossága állapítható meg.

[119] A megalapozatlanság utolsó eseteként a Kúria kifejtette, hogy a tényből-tényre következtetés hibája akkor valósul meg, ha a közvetett bizonyítás nem megfelelő, ezért nem ide tartozik a hitelt érdemlőség megítélése során elkövetett nyilvánvaló logikai hiba, továbbá az okszerű mérlegelés szabályainak megsértése, vagyis a jogalkotó ebben az esetben a közvetett bizonyítástól megkövetelt „zárt logikai láncolat” hiányát szankcionálja. A tényből-tényre következtetés hibája leggyakrabban a tényállás indokolásából derül ki, azonban a Kúria azt is hangsúlyozta, hogy megkülönböztetendő az indokolás hiányosságától, ugyanis előbbi esetben nem arról van szó, hogy nem ad számot a bíróság a tények megállapításának folyamatáról, hanem arról, hogy az általa megállapított tényekből nem következik kizárólag az a tényállás, amely az ítéletben szerepel.

[120] Az összefoglaló vélemény szerint mindezekre tekintettel az indokolási kötelezettség megsértése kizárólag a hivatkozott eseteken kívüli problémákat jelentheti, így egyrészt abban az esetben állapítható meg, ha a bíróság nem ad meggyőzően számot arról, hogy miért fogadott el egyes bizonyítékokat hitelérdemlőnek, másokat pedig miért nem, másrészt akkor, ha az indokolásból nem ellenőrizhető az összességében történő mérlegelés okszerűsége és teljessége.

[121] A Kúria EBH 2019. B.9. számú elvi bírósági határozata szerint a hatályos büntetőeljárás törvény csak a teljes – a másodfokú eljárásban helyre nem hozható – megalapozatlanság okából engedi meg a hatályon kívül helyezést, míg az ítélet részleges megalapozatlanságának kiküszöbölését a másodfokú bíróság kategorikus – mérlegelést nem tűró – kötelezettségévé teszi. A részleges megalapozatlanság ezért hatályon kívül helyezés alapjául nem szolgálhat.

[122] Az egységes ítélezési gyakorlatnak megfelelően az ítéltáblák a megalapozatlanság és részben megalapozatlanság kérdéskörét a Kúria előzőekben hivatkozott elvi döntésében előírtak szerint vizsgálják (ÍH 2019. 109. és ÍH 2019. 111.).

[123] Az ítéltábla az ÍH 2019. 111. számú döntésében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete akkor tekinthető teljes egészében felderítetlennek, ha az elsőfokon eljáró bíróság a vádban rögzített cselekményre, illetve az előterjesztett bizonyítási indítványokra is figyelemmel egyáltalán nem tisztázza a tényállást, vagyis azt a magatartást vagy mulasztást, illetve azokat az adatokat, tényeket, körülményeket, amelyek alapján állást lehet foglalni a terhelt(ek) büntetőjogi felelősségének kérdésében. Abban az esetben azonban, ha a hiányosságok a tényállásnak csak egy részét érintik, így a tényállás nem rögzíti valamennyi, a büntetőjogi felelősség eldöntésének szempontjából releváns körülményt, vagy a megállapított tényállás hiányossága részbeni felderítetlenségre vezethető vissza amiatt, mert a megalapozott tényállás szempontjából hiányzó elemekhez a szükséges bizonyítást nem vette fel az elsőfokú bíróság, vagy nem végezte el teljeskörűen a tényállás tisztázásához szükséges valamennyi bizonyítást, illetve – az ügyiratok tartalma ellenére – a szükséges adatokat nem rögzítette, az ítélete csak részben megalapozatlan. Ekkor azonban a Be. 593. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjában rögzítettek szerint a másodfokú bíróság a részbeni megalapozatlanságot köteles kiküszöbölni.

[124] A tényállás hiányossága esetén a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételének van helye, az iratellenesség pedig – értelemszerűen, mibenlétéből fakadóan – az iratok tartalma alapján orvosolható. A részleges megalapozatlanság kiküszöbölésének nincs mennyiségi korlátja, bármilyen nagy terjedelmű is a megalapozatlanság, az iratok tartalma alapján, helyes ténybeli következtetés útján vagy bizonyítás felvételével kiküszöbölhető (EBH 2018. B.8.).

[125] Az egységes bírói gyakorlatra tekintettel tehát – az I.r., továbbá az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védőjének érvelésével ellentétben – a részbeni felderítetlenség és iratellenesség nem eredményezhette az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, mert az a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján megtartott tárgyaláson felvett bizonyítással, illetőleg az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető volt.

[126] A bizonyítási eljárás keretében megtartott tárgyaláson a másodfokú bíróság a Be. 531. § (1) bekezdése alapján – utalva a Be. 589. §-ára is – ismertetéssel, illetve egyes részek vonatkozásában felolvasással a bizonyítás anyagává tette a Budapest Környéki Törvényszék 10.B.103/2022/7. számú tárgyalási jegyzőkönyvét, valamint az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője által becsatolt – okiratként figyelembe vehető – magánszakértői véleményt, azonban a védők által a fellebbezések indoklásában előterjesztett további bizonyítási indítványokat elutasította (28. sorszámú másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. és 5. oldal). Az ügyész, a vádlottak és a védők egyéb bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő.

[127] Terhelt4 IV.r. vádlott a vallomásának felolvasása után úgy nyilatkozott, hogy az abban foglaltakat nem tartja fenn, mert a törvényszéken jegyzőkönyvezett állításait a sértett fenyegetéseket sem mellőző nyomására tette meg. Kérdésre előadta, hogy a nyomozati szakban tett vallomását tartja fenn, majd további kérdésére, így az ügyész kérdéseire nem kívánt válaszolni.

[128] A vádlott-társak a IV.r. vádlott vallomásmódosítására érdemi észrevételt nem tettek, azonban Terhelt5 V.r. vádlott kijelentette, hogy a törött ablakon keresztül leadott lövések az általa kézben tartott fegyverből származtak. Elmondása szerint 2 vagy 3 lövést adott le, majd ügyészi kérdésre elképzelhetőnek tartotta, hogy a lövések száma valójában 5 volt.

[129] Az V.r. vádlott ez utóbbi nyilatkozatára Terhelt3 III.r. vádlott kifejtette, hogy a fegyver nem nála volt, ebből adódóan lövéseket sem adott le. Állítása szerint az V.r. vádlott az igazságot mondta el és eddig a félelem tartotta vissza attól, hogy feltárja a valóságot.

[130] A bizonyítási eljárás befejezté nyilvánítását követően az I.r. vádlott védője a perbeszédében fenntartotta a fellebbezése irányait és indokait is. Álláspontja szerint az ügy

nyomgazdag, azonban bizonyítékokban szegény, mert az egyetlen rendelkezésre álló elkövetési eszköz a védenca által átadott szerszámnyél. Értetlenségének adott hangot arra vonatkozólag, hogy az eljárás során nem rendeltek ki genetikai vagy nyomszakértőt a lefoglalt szerszámokra, amely hiányosság a másodfokú eljárásban sem volt pótolható, erre kizárólag a megismétlendő elsőfokú eljárásban kerülhet sor. Sérelmezte, hogy a megállapított tényállás több elkövetési eszközt is említ, ami fokozza a bizonytalanságot. Véleménye szerint e kérdés szakértő bevonásával tisztázható lett volna, továbbá azt is kiemelte, hogy még a helyszíni kihallgatáson részt vett rendőrök is úgy gondolták, hogy a sértett által előadott módon nem történhetett meg a cselekmény. Kérte figyelembe venni, hogy az orvosszakértő kis erejű eszközhasználatot állapított meg, ami már önmagában is kizárja az élet elleni bűncselekmény megállapíthatóságát, továbbá a védenca által bizonyítottan használt eszköz is alkalmatlan élet kioltására. Utalt arra is, hogy az I.r. vádlott azért nem mondta el az igazságot a nyomozati szakban, mert védte a testvérét.

[131] Mindezek alapján elsődlegesen a tényállás felderítetlensége miatt a törvényszéki ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Másodlagosan a védenca terhére megállapított élet elleni bűncselekménynek garázdaság büntettként minősítését és erre tekintettel a kiszabott büntetés jelentős mértékű enyhítését kérte oly formában, hogy az ne járjon tényleges szabadságelvonással. Ez utóbbi indítványa vonatkozásában hangsúlyozta az I.r. vádlott büntetlen előéletét.

[132] A II.r. vádlott védője előadta, hogy a híradóban nyilatkozott személy elmondásának tartalmi elemeit a törvényszék nem vehette volna figyelembe, mert az eljárásban nem szerepelt tanúként. Álláspontja szerint ezen túlmenően az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, azonban az ítélet tényállása iratellenes megállapításokkal van tele, így elsőként arra hivatkozott, hogy ért egyet azzal az elsőbírői megállapítással, miszerint a hasra vetődött II.r. vádlottat nem löhették hasba, mert állítása szerint csak a hasba lövése után vetette magát hasra. Kiemelte, hogy a fegyver vagy fegyverek nem kerültek elő, így érthetetlen, hogy a szakértő miből következtetett arra, hogy az 5 lövés egyazon fegyverből származott, amely ötlövetű volt. Kifogásolta továbbá, hogy az elsőfokú ítélet vágásra utaló megállapításai nincsenek összhangban a sértett hámlásos sérüléseivel. Megítélése szerint a tényállás a másodfokú bíróság rendelkezésére álló adatok alapján korrigálható, így kérte, hogy az ítéltábla a hatályon kívül helyezés helyett küszöbölje ki az elsőfokú ítélet tényállásának hibáit.

[133] A minősítéssel kapcsolatban rámutatott arra, hogy sem a tárgyi, sem az alanyi tényezők körében nem merült fel olyan adat, amelyből az eshetőlegesen szándékkal elkövetett élet elleni bűncselekményre lehetne következtetni, ezért indítványozta, hogy az ítéltábla védenca e magatartását felfegyverkezve, csoportosan elkövetett garázdaság büntettként minősítse és a vele szemben kiszabott büntetést lényegesen enyhítse akként, hogy az arányban álljon az elkövetett bűncselekményekkel.

[134] A III.r. vádlott védője ugyancsak fenntartotta az írásban kifejtett indokait. Felhívta a figyelmet arra a körülményre, hogy a másodfokú eljárásban felvett bizonyítás eredményeként új bizonyíték állt elő az V.r. vádlott vallomásaival, aki védenca tagadásával összhangban előadta, hogy a gumilövedékes fegyverrel nem a III.r. vádlott lőtt, hanem saját maga.

Hangsúlyozta, hogy az V.r. vádlott kijelentése megerősíti Terhelt³ III.r. vádlott azon védekezését, amely szerint csak az események után ért a helyszínre. Álláspontja szerint Terhelt⁴ IV.r. vádlott életszerű indokát adta a másodfokú bíróság előtt, hogy miért változtatta meg a vallomását. Meglátása szerint a III.r. vádlott következetes tagadására is tekintettel nem lehet kétséget kizáró bizonyossággal megállapítani, hogy a bűncselekmény elkövetésekor a helyszínen tartózkodott, ezért elsődlegesen védence felmentését indítványozta.

[135] Amennyiben a másodfokú bíróság nem fogadná el a felmentéssel kapcsolatos érvelését, arra az esetre kérte figyelembe venni, hogy az elkövetők között nem volt megállapodás a sértett életének kioltására, így védence tudatartalma ezt nem is foghatta át. Felmerülő kérdésként utalt arra, hogy ha a sértett életét akarta kioltani, akkor miért rongálta volna az autót. Meggyőződése szerint védence a garázda jellegű cselekményektől nem határolódott el, azonban az élet kioltásától igen, feltételezve annak megállapítását, hogy az események alatt a helyszínen tartózkodott. Indítványozta tehát, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés indokolásában leírtakkal egyezően módosítsa az inkriminált cselekmény minősítését és az enyhítő körülményekre figyelemmel a büntetését elzárásra, vagy szabadságvesztéssel nem járó büntetés kiszabására enyhítse.

[136] A III.r. vádlott védője a tárgyaláson másolatban becsatolta Orvos¹ orvos 2024. február 29. napján kelt igazolását védence betegségeire vonatkozólag, 4 kiskorú gyermeke születési anyakönyvi kivonatát, valamint védence testvére, Név³ kórházi zárójelentését.

[137] A IV.r. vádlott védője az írásban kifejtett érvekkel egyezően fenntartotta fellebbezése indokait, azokat tartalmilag megismételve és összefoglalva kiemelte a sértettnek a vita kirobbanásában betöltött szerepét és az eljárás alatti tanúsított magatartását, így a megbocsátás feltételhez kötését. Érthetetlennek tartotta, hogy Terhelt⁴ IV.r. vádlott a helyszínen tartózkodással miként válhatott pszichikai bűnsegéddé, mert álláspontja szerint a passzív jelenléte ezt nem alapozhatta meg továbbá hangsúlyozta. Véleménye szerint nem lehet tudni, hogy a „gyorsan, gyorsan” megnyilatkozás mire irányult, valamint azt sem lehet védenccének felróni, hogy cselekményét bosszú motiválta volna. Mindezekre tekintettel továbbra is indítványozta védence bűncselekmény hiányos felmentését.

[138] Az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője szintén fenntartotta és tartalmilag megismételte az írásban előadott indokait, így többek között a sértetti gépkocsi ablakai helyezték és az elkövetéshez használt eszközöknek a felderítetlenségét, a sértett gépjárművön belüli mozgásának eltúlzott gyorsaságát, a rongálási kár tisztázatlanságát, a helyszínen használt lóvári nyelv megértésének kérdését, tanúl⁸ cselekvőképeséget korlátozó gondnokság alatt állása kivizsgálásának hiányát, továbbá a Terhelt⁵ V.r. vádlott által végrehajtott fülön ütés nyoma meghatározásának elmaradását. Kritikával illette a törvényszék helyszínnel kapcsolatos tapasztalatainak megállapítását is.

[139] Meggyőződése szerint a felsorolt hiányosságok miatt az elsőfokú bíróság ítélete felülbírálatra alkalmatlan, ezért elsődlegesen a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését kérte. Bűnösség megállapítása esetén a másodlagos indítványa az eredeti váddal megegyező minősítésre irányult.

[140] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség képviselője az átiratban írtakat fenntartotta és a lényegi elemeit megismételte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, ezért irányadó a másodfokú eljárásban is. Megítélése szerint a IV.r. vádlott a különböző vallomásaival hiteltelenné tette magát, hasonlóan az V.r. vádlotthoz, aki még a leadott lövések számát illetően sem volt következetes. Az átiratban foglaltakkal egyezően összefoglalta azokat a tárgyi és alanyi tényezőket, amelyek megítélése szerint megalapozták az emberölés büntetének kísérletét és az ahhoz nyújtott segítő magatartást. A bosszú, mint aljas indok bizonyítottságával is egyetértett. A minősítés változatlanul hagyása mellett a kiszabott büntetések tartamát megfelelőnek találta, ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet valamennyi vádlott vonatkozásában hagyja helyben.

[141] A sértett jogi képviselője csatlakozott az ügyészség képviselője által elmondottakhoz, az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[142] sértett¹ az elszenvedett sérüléseit a mobiltelefonja képernyőjén felmutatva kifogásolta azok hámsérülésként jellemzését.

[143] Terhelt¹ I.r. vádlott az utolsó szó jogán kijelentette, hogy nem állt szándékukban a sértett életének kioltása és bosszúvágy sem motiválta. Fenntartotta az ügyben tett első vallomását és utalt unokája betegségére.

[144] Terhelt² II.r. vádlott az utolsó szó jogán ugyancsak azt hangsúlyozta, hogy nem akarták megölni a sértettet. Elmondta, hogy a gépjárműben okozott kárért és a garázdaságért vállalja a felelősséget, azonban kérte, hogy a másodfokú bíróság legyen figyelemmel családfenntartó szerepére. Végezetül sajnálatát fejezte ki a történetek miatt.

[145] Terhelt³ III.r. vádlott az utolsó szó jogán annyit mondott, hogy nem akarta bántalmazni a sértettet.

[146] Terhelt⁴ IV.r. vádlott az utolsó szó jogán kizárólag arra reagált, hogy a másodfokú tárgyalás korábbi szakaszában miért nem válaszolt az ügyész kérdésére.

[147] Terhelt5 V.r. vádlott az utolsó szó jogán sajnálatának adott hangot és elnézést kért a sértettől, akit állítása szerint senki sem akart megölni. Kifejtette továbbá, hogy tanultak az esetből, azonban a sértettnek az okoz örömet, hogyha látja őket szenvedni.

[148] Terhelt6 VI.r. vádlott és Terhelt7 VII.r. vádlott az utolsó szó jogán egyaránt arra hivatkoztak, hogy nem tartózkodtak a helyszínen, semmit sem követtek el, ezért kérték felmentésüket.

[149] Az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát az ítéltábla tehát kiküszöbölte és a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, valamint a felvett bizonyítás útján a helyes tényállást megállapította.

[150] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás személyi része több vádlott esetében is pontosításra, illetve kiegészítésre szorul.

[151] Az ítéltábla a bűnügyi nyilvántartás 2024. február 28-i adatai, a II.r. vádlott gyermekeit érintően becsatolt orvosi dokumentumok, a III.r. vádlott védője által a tárgyaláson átadott okiratok, valamint az V.r. vádlottról szakértő⁷ igazságügyi orvosszakértő magánszakértői véleménye – mint okirati bizonyíték – alapján a 10.B.97/2020/193. számú, illetve a IV.r. vádlott esetében a 10.B.103/2022/7. számú elsőfokú ítélet személyi részét az alábbiak szerint korrigálja.

- Terhelt2 II.r. vádlott kiskorú gyermekeit érintő adatokat az elsőfokú ítélet [10] bekezdésében akként pontosítja, hogy Név2 utónevű gyermeke 2014. évben született és nála autizmust, valamint mentális retardációt diagnosztizáltak, a 2015. évben született Név4 utónevű gyermekénél autizmust állapítottak meg. A gyerekek folyamatos terápiás kezelésben részesülnek. Az elsőfokú ítélet [11] bekezdésében hivatkozott elítélését a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján mellőzi, ellenben feltünteti, hogy legutóbb a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság a 2021. december 6. napján jogerős 12.B.XVIII.763/2019/43. számú ítéletében a 2016. október 12. napján elkövetett testi sértés vétsége és garázdaság büntette miatt 300.000,- forint pénzbüntetésre ítélte.

- Terhelt3 III.r. vádlott esetében az elsőfokú ítélet [12] bekezdését a tartásra szoruló kiskorú gyermekei vonatkozásában úgy konkretizálja, hogy Név5, Név6, Név7 és Név8 utónevű gyermekei 2005., 2006., 2008. és 2009. évben születtek. Feltünteti továbbá, hogy magasvérnyomásban (hypertonia), cukorbetegségben (diabetes), pajzsmirigy túlműködésben (hyperthyreosis) és elhízásban (obesitas) szenved. Az elsőfokú ítélet [13] bekezdése első helyén rögzített elítélését a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján mellőzi. A második helyen feltüntetett Monori Járásbíróság ítéletének adatait akként pontosítja, hogy az ítélet ügyszáma

10.B.374/2013/19., az elkövetési idő 2013. január 18., továbbá a III.r. vádlottat 4 év időtartamra a közúti járművezetéstől is eltiltották. Végezetül az előéleti adatait kiegészíti azzal, hogy utoljára a Dabasi Járásbíróság a 2019. december 3. napján jogerős 8.BPK.359/2019/2. számú végzésével a 2019. október 6. napján elkövetett járművezetés ittas állapotban vétsége miatt 300.000,- forint pénzbüntetést szabott ki vele szemben és 1 év időtartamra eltiltotta a közúti járművezetéstől.

- Terhelt4 IV.r. vádlottnak az elsőfokú ítélet [10] bekezdésében feltüntetett elítélését a Btk. 97. § (2) bekezdésre hivatkozással mellőzi, továbbá a [11] bekezdés második helyén rögzített elítélése esetében a jogerő dátumát 2020. október 22. napjára javítja ki.

- Terhelt5 V.r. vádlottra vonatkozólag az elsőfokú ítélet [14] bekezdését kiegészíti azzal, hogy többféle idült megbetegedésben szenved, nevezetesen:

- szívtültengés és táglulat, bal kamra teljesítőképesség csökkenéssel, tüneti pitvari ritmuszavarral (dilatativ cardiomyopathia),
- magasvérnyomás,
- emelkedett vérzsír szint-anyagcsere zavar (hyperlipidaemia),
- nyaki porckorong rendellenesség,
- a gerinccsigolyák degeneratív kopásos elfajulása (spondylosis) és
- nyaki gerinc olyan rendellenessége, melynek során a fájdalom a karokba sugárzik (cervicobrachialis syndroma).

- Terhelt6 VI.r. vádlott esetében az elsőfokú ítélet [16] bekezdésének első helyén hivatkozott elítélést a Btk. 97. § (2) bekezdése alapján mellőzi. A második helyen rögzített elítélésének ügyadatait kiegészíti azzal, hogy a VI.r. vádlottat társtettesként elkövetett garázdaság büntette miatt is felelősségre vonták, valamint a vele szemben alkalmazott büntetési nem megnevezése szabadságvesztés, melynek végrehajtási fokozata börtön.

- Terhelt7 VII.r. vádlottnak az elsőfokú ítélet [18] és [19] bekezdésében feltüntetett büntetéseit ugyancsak a Btk. 97. § (2) bekezdésre hivatkozással mellőzi.

[152] A 10.B.97/2020/193. számú elsőfokú ítélet történeti tényállása magában foglalja a 10.B.103/2022/7. számú törvényszéki ítélet tényállását, ezért a másodfokú bíróság a korrekció során az előbbi ítélet bekezdései alapján végezte el a pontosításokat, illetve kiegészítéseket. A 10.B.97/2020/193. számú ítélet alapulvételét az a tény is indokolta, hogy a módosítások a IV.r. vádlott cselekvőségét nem érintették. A könnyebb átláthatóság érdekében az ítéltábla az elsőfokú ítélet valamennyi érintett bekezdését zárójelben feltünteti, majd minden egyes módosításnak rövid indokát is adja.

[153] 1.) Az ütközés után, az erőszakos cselekmények megkezdésekor a sértetti gépkocsi jobb első ajtajának ablaküvege le volt húzva, a bal első ajtó ablaküvege teljes egészében ki volt törve.

/elsőfokú ítélet [29] és [30] bekezdése/

[154] Az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője alappal hiányolta a tényállásból annak a körülménynek a feltüntetését, hogy az I.r. és II.r. vádlott miként tudott beszúrni a sértett által vezetett gépjármű jobb és bal első ablakán. Az ítéltábla a 170/2018. számú igazságügyi műszaki szakértői vélemény 12. és 13. oldala (nyomozati iratok 1133. és 1135. oldala), alapján megállapította, hogy a Mercedes típusú személyautó jobb első ablaka teljes mértékben lehúzott, míg a bal első ablaküvege teljes egészében kitörtött állapotban volt, ezért a tényállást ennek megfelelően egészítette ki.

[155] 2.) A kardként megjelölt elkövetési eszközök elé beemeli az ismeretlen paraméterekkel rendelkező megjelölést.

/elsőfokú ítélet [29] és [30] bekezdése/

[156] Az eljárás során nem lehetett megállapítani, hogy az I.r. és II.r. vádlott kezében tartott kardok milyen jellegzetességekkel bírtak, amely hiányosság feltüntetése – az inkriminált cselekmények minősítése miatt is – nélkülözhetetlen a tényállásban.

[157] 3.) Az „ennek során legalább egyszer, a kezével magát védeni igyekvő sértett bal csuklóját megvágta” mondatrészt akként módosítja, hogy ennek során a sértettnek hámsérülést okozott. Az „Eközben az I.r. vádlott szúrásai a sértettnek a védekezésképpen a feje elé emelt jobb karján okozott vágott sérülést, valamint az álla bal oldalán is egy szúrt sérülést.” megállapítás helyett azt rögzíti, hogy az I.r. vádlott cselekménye a sértett jobb felkarján hámsérülést és az állcsúcsa jobb oldalán szövetfolytonosság-megszakítást okozott.

/elsőfokú ítélet [30] és [31] bekezdése/

[158] A II.r. vádlott védője helytállóan fejtette ki fellebbezése indokolásában, hogy a tényállásban a kardokkal okozott sérülések jellege nem összeegyeztethető a sértett orvosszakértő által megállapított sérüléseivel. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú ítélet

[39] és [40] bekezdése – az alább még kifejtendő egy kivételtől eltekintve – a sértett sérüléseit a 220/2019. számú orvosszakértői vélemény 27-29. oldalával (nyomozati iratok 913-917. oldala) egyezően, azaz irathűen rögzítette, azonban a szakértői vélemény nem állapított meg vágott sérülést, így az erre vonatkozó megállapításokat mellőzni kellett. A bal csuklótájék hámosorolások sérülésére a szakvélemény külön is kitért, melynek során a szakértő kijelentette, hogy az „egy rendbeli, valamilyen keskeny, nem éles tárgy által közvetített kis erejű erőbehatás oki szerepét igazolja” (220/2019. számú orvosszakértői vélemény

28. oldala, nyomozati iratok 915. oldala). A szakértő megállapítása egyértelműen megfeleltethető a kard nem éles részével előidézhető sérülésnek.

[159] 4.) Az „általuk használt fegyverek egy részét” mondatrészt mellőzi és az eszközök felsorolását úgy pontosítja, hogy a „baseball ütő” megnevezést a házi készítésű, fa baseball ütő jellegű szerszámmal, míg a „szerszámnyél” megjelölést csákánynyéllel helyettesíti, továbbá feltüntet még 1 darab baltanyelet és 1 darab kisbaltát is.

/elsőfokú ítélet [37] bekezdése/

[160] A szemle megtartásáról készült jegyzőkönyv alapján az ítéltábla észlelte, hogy a vádlottak által hátrahagyott eszközök megjelölése helytelen, ezért azokat a nyomozati iratok 775. és 777. oldala alapján pontosította. Az iratanyag alapján azt is megállapította, hogy a hátrahagyott eszközöket az eljárás alatt semmiféle vizsgálatnak nem vetették alá, így egyetlen ügyadatból sem lehet arra következtetni, hogy a vádlottak a hivatkozott eszközöket vagy azok egy részét az elkövetéskor használták. Az ezzel ellentétes ténymegállapítás tehát alaptalan, ezért szükséges volt annak mellőzése.

[161] 5.) A „sértett1 sértett a bántalmazás következtében az alábbi, mind külön, mind összességében 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedte el.” megállapítást – az elsőfokú ítélet [200] bekezdésében írtakkal összhangban – akként egészíti ki, hogy a sértetten a bántalmazás során elszenvedett kis erejű erőbehatások okozták a 8 napon belül gyógyuló sérüléseket.

/elsőfokú ítélet [38] bekezdése/

[162] A tényállás leginkább szembetűnő hiányossága, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére nem jelölte meg az elkövetésnél tanúsított erő kifejtés mértékét, hogy az ezzel kapcsolatos kis erejű erőbehatásra vonatkozó szakértői megállapításokat (220/2019. számú orvosszakértői vélemény 28. oldala, nyomozati iratok 915. oldala) ügydöntő határozata [200] bekezdésében irathűen rögzítette. A másodfokú bíróság ezért a fentebb hivatkozottak szerint pótolta a tényállásnak az elkövetési körülményhez kapcsolódó, a minősítés szempontjából döntő jelentőséggel bíró hiányát, melynek során a törvényszéki ítélet tényállása és az indokolása közötti összhang is megteremtődött.

[163] 6.) Az „álltájék kb. 5x3 cm-es hámphorzsolósos jellegű sérülését” meghatározást az álltájék jobb oldalának körülbelül 4 cm-es szúrt sebzését és a háton lévő 3 darab, egyenként körülbelül 5x3 cm-es hámphorzsolósos jellegű sérülését megállapításokkal helyettesíti.

/elsőfokú ítélet [39] bekezdése/

[164] Az ítéltábla észrevette, hogy az elsőfokú ítélet [39] bekezdése részben pontatlanul tartalmazza a sérülések meghatározását, ezért azokat a 220/2019. számú orvosszakértői vélemény 27. oldala (nyomozati iratok 913. oldala) alapján helyesbítette.

[165] 7.) Az „Azonban a szúrt sérüléssel kapcsolatban a garat, a gége, a légcső vagy a nyaki ütőér reálisan sérülhetett volna, ha a szúrás, a ténylegeshez képest néhány centiméterrel a nyak középvonala irányába, és kissé lejjebb éri a sértett nyakát.” feltételes mondatot mellőzi.

/elsőfokú ítélet [44] bekezdése/

[166] A tényállás idézett mondata nem ténymegállapítás, hanem feltételezésekbe bocsátkozás, amely egyrészt szembehelyezkedik a Be. 7. § (4) bekezdésében foglaltakkal, amely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére, másrészt hipotézisek nem képezhetik a felülbírálat tárgyát.

[167] 8.) A „sértettet abba a reális eredménybe belenyugodva bántalmazták, hogy sértettl életét is kiolthatják” megállapítást akként változtatja meg, hogy a sértett abba a reális eredménybe belenyugodva bántalmazták, hogy sértettl a ténylegesnél súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérüléseket is szenvedhet.

/elsőfokú ítélet [47] bekezdése/

[168] A cselekmény véghezvitele időpontjában fennállt vádlotti tudattartalmak meghatározása szempontjából az alanyi és tárgyi tényezők vizsgálata mellőzhetetlen, amely követelménynek az elsőfokú bíróság ugyan eleget tett, azonban a később kifejtendők szerint nem teljeskörűen és helytelen végkövetkeztetés levonásával. Az elsőfokú ítélet jogi indokolásának felülbírálatkor a másodfokú bíróság még részletesen kifejti, hogy miért nem értett egyet a vádlottak élet kioltására irányuló eshetőleges szándékának megállapításával.

[169] 9.) A sértett által vezetett Mercedes karosszériájának károsodásával kapcsolatban rögzíti, hogy az I.r., II.r., III.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlott a kezükben tartott különféle eszközökkel az alábbi sérüléseket okozták:

- a szélvédő területének középső és jobb oldali részén kemény, rúd alakú tárgytól származtatható, legalább 4 különálló ütésnyom és fóliaszakadás,
- a jobb szélvédőoszlop felső részén az üvegre is terjedően vékony, éles tárggyal történő ráütés nyoma, valamint hasonló jellegű lenyomat a tetőlemez elején is,
- a jobb hátsó ajtó mozgatható ablaka és a hátsó üveg kitörött,
- a jobb hátsó ajtó fix oldalüvegének keretén íves alakú ütött benyomat,
- a részlegesen nyitott tetőablak nyílásának jobb oldali szélén, illetve a vezetősínen fessegetési nyomok,
- a jobb hátsó ajtó kilincse mellett tenyérnyi lemezhorpadás,
- a bal oldali hátsó sárvédő felső részén tompa felületű tárggyal létrehozott lemezbenyomat, valamint

- a bal első ajtón a talajtól mintegy 105 cm és 120 cm középponti magasságban – a vezetőülés mellett, fejmagasságban – tompa felszínű tárgytól eredményeztethető egy-egy ütésnyom.

/elsőfokú ítélet [48] bekezdése/

[170] Az elsőfokú ítélet hivatkozott bekezdése nem tartalmazza azokat a sértetti járműben okozott sérüléseket, amelyek nem az ütközés, hanem kizárólag a személyautót ért, különböző eszközökkel végrehajtott erőszakos fellépés miatt keletkeztek, ezért a 170/2018. számú igazságügyi műszaki szakértői vélemény 11-12. oldala (nyomozati iratok 1131-1133. oldala) alapján szükségessé vált a tényállás kiegészítése.

[171] **10.)** A rendszám3 forgalmi rendszámú, Mercedes típusú járműben keletkezett kárösszeg vonatkozásában mellőzi a „rongálási kár nagysága a forgalmi érték és a maradványérték (roncsérték) különbözeteként 613.000,- forint” mondatrészt és helyette azt állapítja meg, hogy a teljes kárösszeg ötszázezer-egy és ötmillió forint közötti.

/elsőfokú ítélet [49] bekezdése/

[172] A rongálással okozott kárösszeg meghatározásakor az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a szakvélemény 20., 21. és 23. oldalát (nyomozati iratok 1149., 1151. és 1155. oldala), amelyekből megállapítható, hogy szakértő8 igazságügyi gépjármű műszaki szakértő a rendszám3 forgalmi rendszámú, Mercedes típusú személyautóban keletkezett 613.000,- forint kárösszeg meghatározását kizárólag az ütközések során keletkezett sérülésekhez kötötte, vagyis az általa meghatározott kárérték nem foglalta magában a teljes károkozást. Az ítéltábla – a Btk. 459. § (6) bekezdés b) pontjára tekintettel – az elsőfokú ítélet [49] bekezdésében foglaltak helyett ezért azt rögzíti, hogy a hivatkozott járműben keletkezett teljes kárösszeg ötszázezer-egy és ötmillió forint közötti.

[173] **11.)** Az ítéltábla az elsőfokú ítélet [50] bekezdése után rögzíti, hogy az eseményeket követően, azonban 2018. május 26. napján 21 óra 04 perc előtt, ismeretlen időpontban és helyen Terhelt1 I.r. vádlott a hasának bal oldalán, a köldök magasságában található, 2 cm átmérőjű, felszínes bőr folytonosság-megszakadással és a bőr alatti zsírszövet sérülésével járt lött sérülést szenvedett el. Terhelt2 II.r. vádlott a hasának középső részén, a bordaív alatt található, 2 cm átmérőjű, felszínes bőr folytonosság-megszakadással és a bőr alatti kötőszövet bevérvésével járt lött sérülést szenvedett el. Az I.r. és II.r. vádlott sérülései következtében a hasfali izomzat nem sérült és a hasüreg sem nyílt meg.

[174] A fenti kiegészítést a másodfokú bíróság a Intézmény7nak orvosi látlelet és véleményei (nyomozati iratok 295. és 339. oldala), valamint a 221/2019. számú orvosszakértői vélemény 28. oldala (nyomozati iratok 987. oldala) a 222/2019. számú orvosszakértői vélemény 27. oldala (nyomozati iratok 1051. oldala) alapján állapította meg, amely tényadatok rögzítése a hivatkozott vádlottak érdemi védekezése miatt volt releváns.

[175] A hivatkozott változtatásokkal ellentétben az ítéltábla nem tartotta szükségesnek a fellebbviteli főügyesség indítványának megfelelően az elsőfokú ítélet [50] bekezdésében foglaltak más bekezdésbe való átemelését, ezért azt érintetlenül hagyta.

[176] Az így kiegészített és pontosított tényállás már megalapozott és mentes a Be. 592. § (1) és (2) bekezdésében foglalt hiányosságoktól, ezért a másodfokú bíróság a felülbírálatot az indokolási kötelezettség teljesítésének vizsgálatával folytathatta, ugyanis a Kúria következetes ítélkezési gyakorlata szerint az indokolási kötelezettség teljesítése csak a megalapozott vagy megalapozottá tett tényállás tekintetében vizsgálható (EBH 2018. B.8., EBH 2019. B.9. és BH 2019. 220.).

[177] A védők egy része szerint az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének nem, vagy csak részben tett eleget, ezért az ítéltábla az alábbiakban összefoglalja az indokolással szemben támasztott minimális követelményeket:

- az indokolásból egyértelműen beazonosítható, ezáltal minden tekintetben követhető és ellenőrizhető legyen, hogy a bíróság hogyan jutott el döntéséhez (Kúria 2012.EI.II.E. 1/6. Összefoglaló vélemény, BH 2012. 32., BH+ 2014.11.478, BH+ 2015.3.96, EBH 2018. B.8., BH 2018. 10.),
- a bíróságnak be kell számolnia arról, hogy egyes bizonyítékok közül melyeket fogadott el, és milyen okból, másokat miért vetett el, az egyes bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonított, majd a bizonyítékokat egymással is össze kell vetnie, számot adva, hogy a tényállást milyen bizonyítékokra alapította (BH 2015. 3.),
- a bíróság köteles az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alaposággal megvizsgálni, és ennek értékeléséről határozatában számot adni, azonban az indokolási kötelezettségből nem következik a vádlottak és védők által felhozott minden észrevétel megcáfolásának kötelezettsége, mivel a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre (7/2013. (III. 1.) és 3032/2019. (II. 13.) AB határozat).

[178] Az elsőfokú bíróság a fentebb hivatkozott elvárásoknak megfelelően, az indokolási kötelezettségét a szükséges mértékben teljesítette, a beszerzett bizonyítékokat a Be. 167. § (4) bekezdésének megfelelően önmagukban és egymással összevetve, összességükben is értékelte, majd a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában meghatározott „rövid indokolás” törvényi követelményét kielégítő terjedelemben megindokolta, hogy melyik bizonyítékot miért fogadta el és ítéleti tényállását milyen bizonyítékokra alapította.

[179] A mérlegelési tevékenységről és annak eredményéről a büntetőügy lényegi kérdései vonatkozásában számot adott, indokolási kötelezettségének mindkét ítéletben eleget tett. Indokolásában tetten érhető a vádlottakra lebontott egyéniesítettség, valamint a vádlottak

bűnösségét alátámasztó bizonyítékok és az azokból levont következtetéseihez vezető gondolatmenet is.

[180] Az elsőfokú bíróság irathűen rögzítette a vádlottak és a tanúk vallomásait, valamint az egyéb bizonyítékok tartalmi elemeit, azonban a másodfokú bíróság helyénvalónak találta a II.r. vádlott védőjének azzal kapcsolatos kifogását, hogy a törvényszéki ítélet [67] bekezdése csak részben tartalmazza védence nyomozás során tett vallomásának leglényegesebb hivatkozásait, így nem került rögzítésre védekezésének az a főeleme, miszerint a helyszínen a lövés pillanatában a hasánál égéses fájdalmat érzett (nyomozati iratok 1858. oldala), ezért azt a másodfokú bíróság jelen helyen pótolja.

[181] A törvényszék mindenben helytálló és a logika szabályainak megfelelő indokokkal támasztotta alá a vádlottak egymáshoz fűződő kapcsolatait, cselekvőségüket és a vád tárgyává tett cselekményekben való részvételükre levont végkövetkeztetéseit, melynek során alappal tulajdonított kiemelt jelentőséget a cselekménysor lényegét illetően következetes sértetti vallomásnak, valamint az objektív bizonyítékoknak. A törvényszék mérlegelési tevékenységét nagyban hátráltatta az a tény, hogy a vádlottak mindegyike kisebbítette saját felelősségét, illetve a VI.r. és VII.r. vádlott még azt is tagadta, hogy a helyszínen tartózkodott, míg a sértettet a teátrális előadásmód jellemezte, amit a másodfokú bíróság a tárgyaláson közvetlenül is megtapasztalt. Az elsőfokú bíróság mindezen nehézségek ellenére helytállóan szűkítette le indokolását a büntetőügy érdemi megítéléséhez nélkülözhetetlen adatokra, melynek következtében ügydöntő határozata nem vált terjengős, önmagát ismétlő és a jelentőséggel nem bíró részletekben elmerülő ítéletté.

[182] Az elsőfokú bíróság mindkét ügydöntő határozatában a kihallgatott tanúk vallomásai hiteltérdeklőségének elemzését is elvégezte, valamint az általuk előadottak egyéb adatokkal, bizonyítékokkal való összevetését sem mellőzte, amely ugyancsak az indokolása teljességét tükrözi.

[183] A törvényszék mérlegelési tevékenysége a másodfokú bíróság számára minden elemében meggyőző volt, azt a másodfokú bíróság által felvett bizonyítás sem ingatta meg, ellenkezőleg, az újabb – az eseményeket követő majdnem 6 évvel későbbi – vallomásmódosítások még inkább megerősítették azt az álláspontját, hogy a vádlottak vallomásaira nem lehet tényállást alapítani, ezért sem fogadta el az ítéltábla az V.r. vádlott önmagát terhelő, egyben a III.r. vádlottat mentő vallomását a gumilövedékes fegyverből leadott lövések vonatkozásában. A IV.r. vádlott esetében a szavahihetőség hiánya a másodfokú bíróság előtt csúcsosodott ki, mert a törvényszéken tett vallomásában kihangsúlyozta, hogy a valóságot tárja fel, azonban az ítéltáblán ezt a vallomását már visszavonta azzal a kijelentéssel, hogy a nyomozati szakban tett vallomását tartja fenn.

[184] Terhelt4 IV.r vádlott a különböző tartalmú vallomásaiba láthatóan belezavarodott, mert végül azt a vallomását tartotta fenn, amelyben előadta, hogy „Mi ugyanabba az irányba

indultunk, mint a Név2ék, és amikor lefordultunk balra a útról a út1, arra lettünk figyelmesek, hogy több autó egymásba rohant. Ahogy közelebb értünk, láttuk, hogy a Név2ék azok. (...) Ekkor az Terhelt3 kiszállt az általam vezetett autóból (...)” (nyomozati iratok 1910. oldala). Az idézett szövegrészből megállapítható, hogy Terhelt3 III.r. vádlott és Terhelt4 IV.r. vádlott ugyanabban a gépjárműben utaztak, az ütközést látták és azt követően rögtön a helyszínre értek, amiből értelemszerűen következik, hogy az ezután bekövetkezett erőszakos események ideje alatt is ott tartózkodtak és nem a vádbeli történések befejeződésére értek az összetörött járművekhez. A sértett következetesen állította, hogy a vád tárgyává tett cselekménysor elkövetésben a III.r. és IV.r. vádlott is részt vett, így e pontban vallomása összeilleszthető volt a IV.r. vádlott nyomozati vallomásával, amelyet a másodfokú bíróságon megtartott tárgyaláson fenntartott.

[185] Végezetül az ítéltábla kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság észszerű érvek mentén vetette el azt a vádlotti védekezést, miszerint az I.r. és II.r. vádlott sérüléseit a sértett a kezében tartott gumilövedékes fegyverrel a gépkocsijából leadott lövésekkel okozta.

[186] A törvényszék és az ítéltábla által lefolytatott bizonyítási eljárás során a tanúvallomásokból, okirati bizonyítékokból és szakvéleményekből nyert adatok egyértelműen beilleszthetők voltak a bizonyítékok zárt logikai láncolatába, amelynek zártsága a másodfokú bíróság megítélése szerint is feltörhetetlen. A következtetés logikai zártsága azt jelenti, hogy egyedül a bizonyítandó tényre következtetést biztosítja, és nincs olyan további tény vagy körülmény sem, ami mindezt cáfolná vagy kétségesse tenné, továbbá kizárja, vagy cáfolja a nem a bizonyítandó tényre, vagy attól eltérő, azzal ellentétes következtetés lehetőségét (BH 2021. 35. [64] bekezdés). Jelen esetben a bizonyítékok zártláncúsága az elsőfokú bíróság ítéleteinek indokolásából ellenőrizhető, továbbá egyértelműen beazonosítható, hogy a törvényszék hogyan jutott el a vádlottak bűnösségére levont végkövetkeztetéséhez. Gondolatmenete helyességét a másodfokú bíróságon felvett bizonyítás egyértelműen megerősítette.

[187] Az elsőfokú bíróság mindkét ítélete zárásaként a Be. 561. § (3) bekezdés f) pontjában előírtaknak megfelelően tételesen felsorolta az elutasított bizonyítási indítványokat, melynek során minden esetben részletes és észszerű indokát adta az elutasítások okának.

[188] A védelemnek a bizonyítékokból levont törvényszéki következtetésekkel szemben megfogalmazott ellenvéleményei az elsőfokú bíróság helytálló mérlegelési tevékenységét támadták, amelyek a Be. 593. § (2) bekezdésében szabályozott bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi tilalma folytán nem vezethettek eredményre.

[189] A védői fellebbezések indokaival kapcsolatban a másodfokú bíróság még az alábbiakra mutat rá.

[190] Az ítéltábla a II.r. vádlott védőjének indítványával egyetértve mellőzi a 10.B.97/2020/193. számú elsőfokú ítélet indokolásából a [225], [226] és [227] bekezdést

teljes egészében, valamint a [256], [271] és [274] bekezdésből a híradóban nyilatkozó személyre és az előadásának tartalmára hivatkozást, mert az említett ismeretlen személyazonosságú állampolgár a büntetőeljárásban nem vett részt, így az általa elmondottakat sem lehetett a tanúvallomásokkal egyenrangúan értékelni.

[191] Ugyancsak a II.r. vádlott védőjének helytálló kifogása alapján – összhangban a tényállásmódosítások 3.) pontjában írtakkal – a törvényszéki ítélet indokolás részében, a [269] bekezdés ötödik sorában a „megvágta a sértettet” megállapítást a hámphorzsolást okozott a sértettnek meghatározásra módosítja.

[192] A védői indítványok és a becsatolt, nyomozati szakban megszüntetett büntetőeljárás iratai ellenére a másodfokú bíróság nem tartotta indokoltnak a felvett bizonyítás keretében tanú8 és tanú18 tanúk ismételt kihallgatását, vagy velük kapcsolatban bármiféle további dokumentum beszerzését, mert vallomásaik nem bírtak olyan kiemelt jelentőséggel a tényállás megállapítása kapcsán, mint ahogy arra a védők hivatkoztak. A törvényszék az általuk előadottaknak – helyesen – kizárólag azon tények vonatkozásában adott hitelt, amelyeket más bizonyítékok is megerősítettek.

[193] Végezetül a másodfokú bíróság rögzíti, hogy a IV.r. vádlott védője tévesen értelmezte a védencét érintő elsőfokú ítélet [75] bekezdésének utolsó mondatát, mert az abban megjelölt „ifjabb Terhelt4” nem a IV.r. vádlottat jelentette, hanem a 2002-es születésű terhelt4t, az I.r. vádlott fiát, aki a törvényszék hivatkozott mondatával ellenétben az elkövetéskor nem kiskorú, hanem fiataalkorú volt. Ezzel kapcsolatban az ítéltábla rámutat arra a tényre, hogy a Pest Megyei Főügyészség 2019. május 28. napján kelt Fk.940/2019/1. számú határozatával fiataalkorú Terhelt4 gyanúsítottal szemben az eljárást megszüntette.

[194] A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság tehát okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, azonban az ítéltábla osztotta a védők álláspontját abban, hogy a cselekmények minősítése nem felel meg a büntető anyagi jogi rendelkezéseknek.

[195] A törvényszék jogi indokolása során hivatkozott 3/2013. Büntető jogegységi határozatban foglaltakra, azonban annak szempontrendszerét túlnyomórészt figyelmen kívül hagyta és mellőzte azoknak az alanyi és tárgyi tényezőknek a felsorolását, amelyek alapján kétséget kizáró módon megállapítható lett volna, hogy a vádlottakat cselekményük elkövetésében a sértett megölésének eshetőleges szándéka nem vezette.

[196] A 3/2013. Büntető jogegységi határozat I./1. pontja értelmében az emberölés kísérlete esetén az elkövető tudata átfogja a sértett halála bekövetkezésének lehetőségét, és ezt kívánja, vagy ebbe belenyugszik, ezzel szemben testi sértés esetében az elkövető szándéka csupán testi sérülés előidézésére irányul. Az I./2. pont szerint az emberölésre, illetőleg a testi sértésre

irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra a tárgyi (objektív) és az alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni.

[197] A tárgyi tényezők körében az elkövetési eszközök közül az orvosszakértő a gumilövedékes pisztolyból leadott lövésekkel kapcsolatban kijelentette, hogy „a ténylegesnél súlyosabb sérüléssel nem kellett számolni” (nyomozati iratok 923. oldala), míg a kardok nem kerültek elő, így azok paraméterei ismeretlenek maradtak, melynek következtében sem a pengehosszúságukat, sem azok élességét nem lehetett meghatározni.

[198] Az elkövetésnél tanúsított erő kifejtések mértékének vizsgálatát az elsőfokú bíróság teljes mértékben mellőzte, ezért az ítéltábla rögzíti, hogy az erőbehatásoknak a törvényszéki ítélet [200] bekezdésében helytállóan hivatkozott kis ereje egyértelműen az emberölési szándék megállapítása ellen ható tényező.

[199] A csapkodó, ütő mozdulatok többszöri megismétlése, illetve folyamatossága vitathatatlan tény, azonban azokra vaktában és nem célzottan került sor, amely körülmény a testi sértés okozására irányuló szándékra utal.

[200] A vádlottak részéről elhangzott egyes kijelentések önmagukban ölési szándékot feltételezhetnének, továbbá a fej és a nyak kétségtelenül létfontosságú szervek, illetőleg ilyeneket tartalmaznak, azonban az erő kifejtések kis erejére, valamint arra is figyelemmel, hogy az elkövetők egyike sem akarta a sértettet a gépkocsiból kirángatni, a jármű ajtaját meg sem próbálták kinyitni annak érdekében, hogy szabadabban hozzáférjenek sértettl sértetthez, kizárólag azt lehet kétséget kizáró módon megállapítani, hogy szándékuk testi sértés okozására irányult.

[201] A bántalmazás módjára (az említett elkövetési eszközökkel végrehajtott erőszakos fellépés) és a megtámadott testtájékokra (fej és nyak), valamint az elkövetéshez használt eszközökre (kardok, fából készült szerszámnyelvek) figyelemmel a súlyosabb, 8 napon túl gyógyuló sérülés lehetőségét a vádlottak tudata átfogta és e következménybe belenyugodva cselekedtek. A tényadatokból megállapítható, hogy a vádlottak egyenes szándékkal akartak testi sértést okozni a sértettnek és az eredményre nézve fennállt az eshetőleges szándékuk, belenyugodtak cselekményük következményébe, így a súlyosabb eredmény okozására az eshetőleges szándékuk – Btk. 7. § II. fordulat – terjedt ki. A tényállás alapján nem lehet kétséges, hogy sértettl sértettnek 8 napon túl gyógyuló sérülése ténylegesen nem következett be, azonban annak reális lehetősége az orvosszakértői vélemény szerint is fennállt (nyomozati iratok 923. oldala).

[202] Mindezekre tekintettel alappal vonható le az a következtetés, hogy a vádlottak cselekménykori tudatállapotában a belenyugvás szintjén fel kellett, hogy merüljön cselekményük következményeként a súlyosabb sérülés okozása, ezért megvalósították a súlyos testi sértés büntetése kísérletét. A kísérlet törvényhelyeként a másodfokú bíróság feltünteti a Btk. 10. § (1) bekezdését. Az ítéltábla megállapította, hogy a vádlottak a

bűncselekmény törvényi tényállásában meghatározott tevékenységet már befejezték, így kizárólag az eredmény bekövetkezése maradt hátra, ami viszont már nem igényelt részükről további tevékenységet, így a terhükre megállapított kísérlet teljes (befejezett) kísérletnek minősül.

[203] A Btk. 13. § (3) bekezdése szerint társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását, egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg. Annak a kérdésnek az eldöntése érdekében, hogy a vádlottak társtettesként követték-e el a cselekményt, vizsgálni kell az elkövetők vonatkozásában a szubjektív oldalt, nevezetesen azt, hogy tudtak-e kölcsönösen egymás tevékenységéről. Mindez azért bír kiemelt jelentőséggel, mert amennyiben a szándékegység megállapítható, a társtettes a társa által tanúsított magatartásért is büntetőjogi felelőséggel tartozik.

[204] Az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a Kúria 2017. évi 284. számú eseti döntésében foglaltakat figyelembe vette, mert az említett bírósági határozat kifejtette, hogy az elkövető mindig maga választja meg magatartásának módját, ami értelemszerűen helyzeti előnyéből fakadó lehetőség. Ha nem korlátozza a külvilág számára világosan és a másik elkövető számára kifejezetten saját magatartása hatókörét, akkor az egyidejű, azonos térben, egymás észrevehető, elérhető – ekként közvetlen – közelségében kifejtett elkövetői magatartások kölcsönösen szándékegységben vannak. Ilyen külvilágbeli fizikai feltételek mellett ugyanis – önmagában az érzékszervek természetes működése általi felfogóképességéből adódóan – nincs ésszerű alapja és ennél fogva indoka annak a következtetésnek, hogy az elkövető magatartásának tudattartalma nem fogja át a másik elkövető magatartását. Az elkövető a külvilágban felismerhető, elhatárolódására vonatkozó magatartás hiányában utóbb nem hivatkozhat eredményesen arra, hogy társai szándékát nem ismerte, és azzal nem azonosult.

[205] A megalapozottá tett tényállásból megállapítható, hogy a IV.r. vádlott kivételével a többi vádlott tevőlegesen részt vett a sértett – az V.r., VI.r. és VII.r. vádlott védője által helyesen használt megfogalmazás szerint – megleckéztetésében, egyikük sem határolódott el a cselekmények elfajulásától, az ütközést követő eseménysorban mindegyikük aktív magatartást tanúsított. Mindezek alapján a szándékegység a vádlottak között egyértelmű, mivel a tényállás kellő pontossággal rögzíti a vádlottak cselekvőségének időbeli és térbeli egybeesését, továbbá a magatartásaik mögött rejlő teljes akarategység is felismerhető. Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy a társtettesi szándékegység meglétének nem feltétele előzetes megállapodás, szóbeli megegyezés. A tett közös végrehajtásában megmutatkozó egyetértés a cselekmény helyszínén, a véghezvitel során is létrejöhet (BH 2017. 284.).

[206] Közös bántalmazás esetén, amikor is az elkövető tisztában van társa cselekvőségével, és saját tevékenységét annak ismeretében, ahhoz képest alakítja, fejt ki, közömbös, hogy a súlyosabb minősítést megalapozó sérülést éppen melyik elkövető fizikai erő kifejtése idézte elő. A több évtizede következetes ítélkezési gyakorlat szerint minden ilyen esetben az okozott eredményért az elkövetők társtettesként felelnek, azaz nincs jelentősége annak, hogy a több

elkövető közül a súlyos sérülést ténylegesen ki okozta, a bekövetkezett eredményre figyelemmel kell a büntetőjogi felelősségüket megállapítani (BH 1975. 452., BH 1996. 133., BH 2009. 71., BH 2007. 71. és BH 2017. 284.).

[207] Terhelt4 IV.r. vádlott védője szerint védenca passzív jelenléte nem alapozhatta meg a 10.B.103/2022/7. számú elsőfokú ítéletben megállapított pszichikai bűnsegédi magatartást, ezért a másodfokú bíróság rögzíti, hogy a részes – így a bűnsegéd – a tényállásszerű cselekményt nem megvalósítja, hanem ahhoz hozzájárul. A részesi szándék a tettesi szándékkal mutat egyezőséget, azt kiváltja vagy a véghezvitel végett erősíti.

[208] A bűncselekmény helyszínén, a törvényi tényállás megvalósításában részt nem vevő személy büntetőjogi felelősségének az elbírálásakor a szándéknak van meghatározó jelentősége, tehát annak, hogy a bűnsegéd – általa is tudottan – a tettesi cselekmény sikerét kívánja előmozdítani, aminek véghezviteléhez segítséget nyújt. Ez pszichikai bűnsegéd esetében passzív magatartással is megvalósítható, nem szükséges, hogy a bűnsegéd feltétlenül aktivitást fejtessen ki.

[209] A jelenlét szándékerősítő jellege nem kizárólag a bűncselekmény elkövetésének a megkezdése előtt, hanem annak folyamatában, végrehajtása közben is megnyilvánulhat, így például akkor, ha a bűnsegéd a helyszínen való tartózkodásával az egyetértését juttatja kifejezésre. Ilyenkor a jelenléte bátorító hatást gyakorol, ugyanis a végrehajtás során az elkövető – figyelemmel a köztük fennálló vagy kialakult szándékegységre – arra mindenképpen számíthat, hogy e személy a sértett érdekében nem fog közbeavatkozni vagy cselekménye miatt a hatóság előtt feljelentést tenni. A bűnsegéd büntetőjogi felelőssége megállapításának tehát nem feltétele, hogy már előzetesen is szándékerősítő hatást fejtessen ki, elég, ha a bűncselekmény megvalósítása közben biztosítja támogatásáról az elkövetőt vagy elkövetőket (BH 2005. 167. III. pont).

[210] A részesi szándék nem a véghezvitelt követő, hanem az előtti, ez azonban nem feltételez előzetes megállapodást, mert a tett végrehajtásának előmozdításában megmutatkozó egyetértés a tett helyszínén is létrejöhet, amiből az is következik, hogy a részesnek a becsatlakozása idején lehetősége van – ha ebben bizonytalan – behatárolni szándéktartalmát, önmaga és a tettes felé. Amennyiben ezt nem teszi, vagyis a véghezvitel terjedelmét nem korlátozza, akkor számolnia kell azzal, hogy folyamatos jelenléte esetlegesen olyanra is bátorít, ami eredetileg nem állt szándékában. Összefoglalóan tehát megállapítható, hogy ha a bűnrészes a tettesi cselekményhez való kapcsolódását megelőzően a tettes számára nem teszi egyértelművé, hogy szándéktartalma meddig terjed, a folyamatos jelenlétéből fakadó bátorító magatartása folytán olyan cselekményért is büntetőjogi felelősséggel tartozhat, amelyre a szándéka eredetileg nem vonatkozott (BH 2014. 103. II. pont).

[211] Terhelt4 IV.r. vádlott a bűncselekmény elkövetését végignézte, társaira oly mértékben bátorítólag hatott, hogy a 10.B.103/2022/7. számú törvényszéki ítélet [27] bekezdése szerint a

„gyorsan, gyorsan” szavakkal még bízta is őket, akik arra mindenképpen számíthattak, hogy cselekményük miatt nem tesz feljelentést, nem fejt ki tevőleges, aktív magatartást tiltakozásának jeleként és nem avatkozik bele az eseményekbe.

[212] Az elsőfokú ítéletek tényállása kellő pontossággal rögzíti mind a (társ)tettesi cselekményeket, mind a részesi magatartást, továbbá megismerhetően tartalmazza a (társ)tettesi és részesi magatartások közötti kapcsolatot, így a szándékegységre megalapozott következtetés vonható.

[213] A másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett a törvényszék azon jogi álláspontjával, hogy a családnév² tagjai vonatkozásában a bosszú – mint indíték – kimerítette az aljas indok büntetőjogi fogalmát, az elsőfokú bíróság e tárgykörben kifejtett érvelése helytálló és teljes, kiegészítésre nem szorul.

[214] Mindez azt eredményezte, hogy az ítéltábla Terhelt1 I.r. vádlott, Terhelt2 II.r. vádlott, Terhelt3 III.r. vádlott, Terhelt4 IV.r. vádlott és Terhelt5 V.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés büntette kísérletének minősítette, amely bűncselekményt az I.r., II.r., III.r., és V.r. vádlott a Btk. 13. § (3) bekezdése alapján társtettesként, a IV.r. vádlott a Btk. 14. § (2) bekezdése értelmében bűnsegédként követte el.

[215] Az ítéltábla Terhelt6 VI.r. vádlott és Terhelt7 VII.r. vádlott esetében egyetértett az aljas indok hiányával, amely jelentősen kihatott a terhükre megállapított erőszakos cselekmény minősítésére, ugyanis a garázdaság halmazati kérdéseiről szóló 34/2007. BK vélemény értelmében bűnhalmazat létesül, ha az elkövető egy cselekménnyel a garázdaság, valamint a testi sértés vagy a rongálás törvényi tényállását is megvalósítja, feltéve, hogy a testi sértés vagy a rongálás törvényi büntetési tétele nem súlyosabb, mint a garázdaságé.

[216] A garázdaság bűncselekmény megvalósulásának három együttes feltétele az elkövetési magatartás kihívó közösségellenessége, erőszakos volta és annak másokban megbotránkozás vagy riadalom keltésére alkalmassága. A három tényállási elem bármelyikének hiánya esetén ezen bűncselekmény nem állapítható meg.

[217] A garázdaság bűncselekményhez megkívánt erőszakos magatartás a sértett fizikai bántalmazásával, mint személy elleni erőszakkal, továbbá járműve ütlegetésével, mint dolog elleni erőszakkal is megvalósult.

[218] A bűncselekmény megállapításának további feltétele, hogy az elkövetési magatartás alkalmas legyen másokban megbotránkozás vagy riadalom keltésére. A megbotránkozás a cselekményre nemtetszéssel, méltatlankodással, felháborodással való reagálás, míg riadalom esetén ugyanez ijedtséggel, félelemmel párosul. A tényállásban feltüntetett forgalmas úton és napszakban egy gépjármű szándékos ütközéssel való feltartóztatása, illetve sofőrjének megverése alkalmas arra, hogy másokban ijedtséggel vagy félelemmel együtt járó felháborodást, illetve ezeket együttesen kimerítő érzelmeket váltson ki.

[219] A garázdaság veszélyeztetési bűncselekmény, ezért a megállapításához nem szükséges, hogy a megbotránkozás vagy riadalom ténylegesen bekövetkezzon, hanem elegendő, hogy a cselekmény a megvalósításának körülményei folytán alkalmas legyen az eredmény létrehozására. Mindebből következően nincs jelentősége annak, hogy valaki észrevette-e a cselekményt, annak viszont legalább lehetőség szintjén fenn kell állnia, hogy a cselekményt mások észleljék (BH 1998. 67., BH 2010. 177.). Az elkövetés helyére és idejére figyelemmel nemcsak fennállt a lehetősége annak, hogy az eljárás tárgyává tett cselekményt az arra haladók észleljék, hanem azt ténylegesen is látta több személy.

[220] Az erőszakos elkövetés és a mások megbotránkoztatására, riadalomkeltésére való alkalmasság más bűncselekmény elkövetése kapcsán is felismerhetők, így a testi sértés vagy az önbíráskodás egyaránt kiválthatja a jelenlévők ijedtségét, megbotránkozását, amikor azonban a törvényhozó – a szubszidiaritást is figyelembe véve – a garázdaságot önálló bűncselekményként szabályozta, tényállási elemmé tette az elkövető magatartásának kihívó közösségellenességét, ami nem azonos a minden bűncselekményben felismerhető társadalmi veszélyességgel, a közösség elvárásaival történő szembefordulással vagy ezen elvárások semmibe vételével (BH 2005. 313.).

[221] Közösségellenes cselekedetet követ el az a személy, aki szembeszegül az adott helyen és időben szokványos közösségnek az együttélési szabályaival. A garázdaság bűncselekmény esetében a közösségellenességnek kihívónak kell lenni, ami a közösségi együttélési szabályokkal jelentősen, leplezetlenül, gátlástalanul, durván, öntörvényűen szembehelyezkedő magatartás, amellyel az elkövető a közösségi együttélési szabályok leplezetlen, gátlástalan, nyílt semmibe vételét fejezi ki (BH 2007. 283.). A tényállásban leírt elkövetési magatartás oly mértékben ellentétes volt a társadalmi együttélés szabályaival, hogy a közösségellenesség egyben kihívónak is minősült, így a másodfokú bíróság megállapította, hogy a garázdaság bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási eleme megvalósult a vád tárgyává tett cselekmény tekintetében.

[222] A vádlottak létszámára és az elkövetéshez használt eszközökre tekintettel a garázdaság bűncselekmény csoportosan és felfegyverkezve elkövetettnek minősül, továbbá a garázdaság bűncselekményét elkövetők felelősségre vonásáról szóló 4/2007. Büntető jogegységi határozatban foglaltak alapján a társtettesi elkövetői alakzat is megállapítható, mivel az egymás tevékenységének kölcsönös tudata nyilvánvaló volt, a cselekményben résztvevők mindegyike tisztában volt azzal, hogy saját erőszakos magatartásával az alapvető közösségi

normákat, az együttélési szabályokat semmibe veszik, azokat kihívóan sértik, így esetükben a szándékegység a köznyugalom, mint jogi tárgy közvetlen sérelmét jelentette.

[223] Az I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában a garázdaság törvényi tényállását is kimerítő aljas indokból elkövetett súlyos testi sértés esetén halmazatról nem lehet szó, mert az utóbbi bűncselekmény súlyosabban – 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel – büntetendő, mint a csoportosan, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette – 3 évig terjedő szabadságvesztés –, így e vádlottak bűnössége kizárólag a testi sértés büntettének kísérletében volt megállapítható. Ez azonban nem vonatkozik a VI.r. és VII.r. vádlottra, akiket a garázdasággal halmazatban a nem súlyosabban – szintén 3 évig terjedő szabadságvesztéssel – büntetendő testi sértés büntettének kísérletében is bűnösnek kellett kimondani (34/2007. BK vélemény III.1. pontja).

[224] Az eddig kifejtettekre tekintettel az ítéltábla Terhelt6 VI.r. vádlott és Terhelt7 VII.r. vádlott terhére megállapított élet elleni bűncselekményt a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és d) pontja szerint minősülő csoportosan, felfegyverkezve, társtettesként elkövetett garázdaság büntettének és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntette kísérletének minősítette.

[225] A vagyon elleni bűncselekmény – rongálás büntette – minősítése valamennyi vádlott esetében helytálló. Az elsőfokú bíróság törvényesen állapította meg, hogy az I.r., II.r., III.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlott e bűncselekményt is társtettesként követték el, azonban a korábban részletezett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően Terhelt4 IV.r. vádlott bűnsegédként, ezért a másodfokú bíróság megállapította, hogy ez utóbbi vádlott esetében a rongálás büntettének elkövetői alakzata – a testi sértéssel egyezően – bűnsegéd.

[226] A joghátrány megválasztása körében az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményben írtakat szem előtt tartva szinte hibamentesen vette számba a vádlottak terhére és javára szóló alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket. Az I.r., II.r., III.r., IV.r. és V.r. vádlott vonatkozásában kizárólag a súlyosabban minősülő testi sértés büntette megállapításának van helye, ezért a garázda elkövetési mód – amint arra a törvényszék helyesen utalt – súlyosító körülményként figyelembe vehető (56. BK vélemény III/2.). Ezzel szemben a VI.r. és VII.r. vádlott esetében a másodfokú bíróság a súlyosító körülmények közül mellőzi a köznyugalom megzavarására különösen alkalmas elkövetési módot, mert az a garázdaság bűncselekmény megállapításakor már értékelésre került.

[227] Az enyhítő körülmények között a kísérlet vonatkozásában hivatkozott élet elleni bűncselekményt valamennyi vádlott vonatkozásában testi épség elleni bűncselekményre módosítja, továbbá a III.r., az V.r., a VI.r. és a VII.r. vádlott esetében mellőzi a bűnsegélyre utalást.

[228] A másodfokú tárgyalás adatai alapján a III.r. és V.r. vádlott tekintetében további enyhítő körülmény a korábban már rögzítettek tekintettel az egészségi állapotukban bekövetkezett negatív változások.

[229] A Kúria legutóbb a 2021. évi 68. számon közzétett eseti döntésében foglalkozott a büntetés céljának kérdésével, melynek során kifejtette, hogy a Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelen joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent. Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, az elkövető számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonnás, jogkorlátozás stb.) okozása. A büntetés alakilag mindig megtorlás, vagyis az elkövető által elkövetett bűntettnek megfelelő, arányos joghátránnyal való viszonzása. A büntetés lényege, tartalma pedig egyfelől fenytetés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhódés lehetőségének elindítása. Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossznak túlsúlya alapján kell kiróni a büntetést és közömbössé tenni azt az elönyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[230] Az ítéltábla rögzíti továbbá, hogy a büntetésnek meg kell felelnie a generális és a speciális prevenció követelményének, mind a társadalom többi tagját, mind a tettest vissza kell tartania újabb bűncselekmény elkövetésétől. Ezáltal tehát alkalmasnak kell lennie a bűnözés befolyásolására, amelynek egyik eszköze az individualizáció, vagyis a büntetés lehetőleg személyre szabott, egyéniesített volta.

[231] A súlyosító és enyhítő körülmények az eltérő minősítések ellenére is az összes vádlott vonatkozásában szabadságvesztés büntetés kiszabását indokolják, azonban a másodfokú bíróság annak mértékét az eltérő minősítésből eredő lényegesen enyhébb büntetési tételkeretekre figyelemmel eltúlzottnak találta, ezért a fokozatosság elvére, a belső arányosságra és a vád tárgyává tett cselekménysorban betöltött nagyobb vagy kisebb szerepekre tekintettel Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott szabadságvesztésének tartamát – a felsorolás sorrendjét követve – 1 év 2 hónapra, 1 év 4 hónapra, 1 év 4 hónapra, 1 év 2 hónapra, 1 évre, 1 év 2 hónapra és 1 év 2 hónapra enyhítette. Az így meghatározott szabadságvesztések tartama nemcsak a bünteteskiszabási körülményekkel, hanem a vádlottak személyében és cselekményében megnyilvánuló társadalomra veszélyességgel is arányban áll.

[232] Az ítéltábla az I.r. és V.r. vádlott esetében a büntetlen, a VII.r. vádlott vonatkozásában a jelenleg már büntetlennek minősülő előéletére, arra a tényre is tekintettel, hogy velük szemben azóta sem indult más büntetőeljárás, továbbá figyelemmel az összes vádlott

rendezett életvitelére is, a védők másodlagos indítványának helyt adva úgy ítélte meg, hogy a büntetés célja – a III.r. vádlott kivételével – annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85.§ (1) és (2) bekezdése alapján próbaidőre felfüggesztette, egyidejűleg – szintén a III.r. vádlott kivételével – mellőzte az elsőfokú ítélet közügyektől eltiltásra vonatkozó rendelkezéseit. A felfüggesztés próbaidőének tartamát a jövőbeni visszatartó erő érdekében egyösszesen 3-3 évben határozta meg.

[233] Terhelt3 III.r. vádlott a szándékos bűncselekményt a vele szemben korábban kiszabott szabadságvesztés végrehajtása felfüggesztésének próbaidője alatt követte el, ezért esetében a Btk. 86. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a szabadságvesztés végrehajtása nem volt felfüggeszthető. A közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélet kizárólag e vádlottnál maradt meg, amelynek tartamát a másodfokú bíróság a szabadságvesztés mértékéhez igazítva 2 évre csökkentette. Az ítéltábla rögzíti, hogy a közügyektől eltiltásra ítélet a Btk. 33. § (2) bekezdésén és a Btk. 61. § (1) bekezdésén, továbbá tartamának meghatározása a Btk. 62. § (1) bekezdésén alapul.

[234] Az ítéltábla a szabadságvesztés büntetések törvényhelyeként feltünteti még a Btk. 34. §

I. fordulatát és a Btk. 36. §-át is, továbbá a börtön fokozat törvényhelyeként Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontját jelöli meg, egyben mellőzi a Btk. 35. § (2) bekezdésére hivatkozást. A másodfokú bíróság Terhelt2 II.r. vádlott esetében a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően börtönben jelölte meg, mert nevezett vádlott volt az egyetlen, akit a törvényszék a téves minősítés alapján fegyház fokozatú szabadságvesztésre ítelt.

[235] A szabadságvesztés büntetések végrehajtásának próbaidőre felfüggesztése miatt a másodfokú bíróság megállapította, hogy az I.r., II.r., IV.r., V.r., VI.r. és VII.r. vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsátásról rendelkezés, valamint az I.r. és a II.r. vádlott által előzetes fogvatartásban és bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámítása a szabadságvesztés utólagos végrehajtásának esetére vonatkozik.

[236] Az I.r. és III.r. vádlottnál az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása törvényes. A II.r. vádlott esetében az eltérő végrehajtási fokozat kihat a lakóhelyre korlátozott bűnügyi felügyeletben töltött idő beszámítására is, ezért az ítéltábla megállapította, hogy Terhelt2 II.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe – annak végrehajtása esetén – a bűnügyi felügyeletben töltött időt a Btk. 92. § (3) bekezdés a) pontjának II. fordulata alapján akként rendeli beszámítani, hogy egy napi szabadságvesztésnek 4 nap bűnügyi felügyeletben töltött idő felel meg.

[237] Terhelt3 III.r. vádlott esetében az elsőfokú ítélet rendelkező részében megjelölt, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetés végrehajtásának elrendelése törvényes és az elsőfokú bíróság e rendelkezés törvényhelyét is pontosan jelölte meg.

[238] Az elsőfokú bíróság ítéletének bűnjelekre vonatkozó rendelkezései túlnyomórészt helytállóak, azonban az ítéltábla észlelte, hogy a 6. sorszám alatt kezelt anyagmaradvány nyilvántartási helye megváltozott, ezért azt a rendelkező részben írtak szerint rögzítette, továbbá a 8., 15., 21., 22. és 24. sorszám alatti bűnjelekre vonatkozólag konkretizálta, hogy kiknek kell kiadni. Ezzel kapcsolatban a Be. 321. § – 2024. március 1. napjától hatályos – (5a) bekezdésének megfelelően arról is rendelkezett, hogy amennyiben a dolog átvételére jogosult a jogerős határozat közlésétől számított 3 hónapon belül nem veszi át a dolgot, akkor a dolog az állam tulajdonába kerül.

[239] A törvényszék az eljárás alatt felmerült bűnügyi költség teljes összegét, valamint – a IV.r. vádlott kivételével – a vádlottakat külön-külön és egyetemlegesen terhelő bűnügyi költség összegét is tévesen határozta meg, mert a Be. 574. § (2) bekezdésében foglaltakkal ellentétben a vádlottakat nem kizárólag azzal a cselekménnyel, illetve a tényállással azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére kötelezte, amelyre a bűnösségüket megállapította.

[240] A másodfokú bíróság ezért meghatározta az elsőfokú eljárás lezárásáig felmerült bűnügyi költség helyes összegét, amely 1.984.611,- forint. Megállapította továbbá, hogy ebből az összegből az I.r. és a II.r. vádlottat önállóan az orvosszakértői, elmeorvos szakértői és pszichológus szakértői vizsgálatuk díja terheli, amely mindkét vádlott esetében 234.459,- forint.

[241] Az elsőfokú ítéletben megállapított összegekhez képest a legnagyobb eltérés a III.r. vádlottat terhelő bűnügyi költség mértékében jelentkezett, amely abból a tényből fakadt, hogy a gumilövedékes pisztoly használata kizárólag hozzá volt köthető, ezért az ezzel kapcsolatban felmerült valamennyi bűnügyi költség is őt terheli. A III.r. vádlott orvosszakértői, elmeorvos szakértői és pszichológus szakértői vizsgálatának díja szintén 234.459,- forint, amelyhez hozzáadódik a fegyverszakértő, a forenzikus fizika szakértő és a vegyészszakértő díja, az előbbi 165.783,-, míg az utóbbi két szakértő esetében 471.154,- forint. Ezen túlmenően a III.r. vádlottat terhelte a fegyverszakértő tárgyalási megjelenésének díja is, ami 11.430,- forint. Mindezek alapján a III.r. vádlott 882.826,- forint bűnügyi költséget köteles az államnak megfizetni.

[242] Terhelt4 IV.r. vádlott esetében a másodfokú bíróság helytállónak találta a bűnügyi költség ráeső részét – 106.554,- forint –, kizárólag azért tüntette fel határozatában, hogy a könnyebb átláthatóság érdekében az összes bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezés együtt szerepeljen.

[243] A műszaki szakértő (39.100,- forint), a nyomszakértő (39.100,- és 39.481,- forint), a sértett vizsgálatát elvégzett orvosszakértő valamennyi díja, beleértve a segédszemélyzet díját

is (145.704,-, 112.443,-, 9.000,-, 38.100,-, 75.066,- és 9.750,- forint), valamint a tanúk útiköltsége (7.530,-, 7.530,- és 3.509,- forint) a bűnösnek kimondott vádlottak szerint nem volt elkülöníthető, ezért az ítéltábla egyetemlegesen kötelezte őket a bűnügyi költség ezen részének megfizetésére, amely 526.313,- forint.

[244] A bűnügyi költségről rendelkezés törvényhelyeként az elsőfokú bíróság által megjelöltek mellett az ítéltábla a Be. 574. § (2) bekezdését is feltünteti.

[245] A másodfokú tárgyalás adatai alapján az ítéltábla megállapította Terhelt1 I.r. vádlott érvényes lakcímét.

[246] Az elsőfokú bíróság ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek voltak.

[247] Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján megtartott tárgyaláson, a Be. 606. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2024. év március hó 7. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Patassy Bence s.k.
előadó bíró

Dr. Kertész Andrea s.k.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 10.B.97/2020/193. és 10.B.103/2022/7. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 1.Bf.142/2023/28. számú ítéletében írt változtatásokkal Terhelt1 I.r., Terhelt2 II.r., Terhelt3 III.r., Terhelt4 IV.r., Terhelt5 V.r., Terhelt6 VI.r. és Terhelt7 VII.r. vádlott vonatkozásában 2024. év március hó 7. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2024. év március hó 7. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke